

Oslo kommune
Næringsetaten

Årsberetning 2009

**Nærings-
etaten**

1. ANSVARSOMRÅDE	3
1.1 Organisasjon/bemannings	4
2 MÅL OG RESULTATER	5
2.1 Situasjonsbeskrivelse og mål	5
2.2 Strategier og tiltak	13
3 SAMMENLIGNING AV REGNSKAP OG BUDSJETT	16
3.1 Driftregnskap	16
3.2 Investeringsregnskap	18
3.3 Investeringsregnskap på prosjektnivå	18
3.4 Noter i regnskapet (de viktigste noteopplysninger i driftsregnskapet)	19
4. UTKVITTERING AV BYSTYRETS MERKNADER	20
5. SÆRSKILT RAPPORTERING	21
5.1 Tiltak for å forbedre service overfor brukerne	21
5.2 Saksbehandlingstid	22
5.3 Tilgjengelighet for mennesker med funksjonshemming	23
5.4 Tiltak i Oslo kommunes folkehelseplan	24
5.5 Internkontroll helse, miljø og sikkerhet (HMS) og tiltak for arbeidsmiljøforbedringer	24
5.6 Ytre miljø	24
5.7 Miljøtiltak	25
5.8 IA-avtale	26
5.9 Rapporteringskrav i henhold til likestillingsloven, diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven	27
5.10 Personalutvikling	27
5.11 Økonomisk/administrativ tilsyn og kontroll	28
5.11.1 Interne kontrollaktiviteter.....	28
5.11.2 Varslingsordningen	28
5.11.3 Merknader fra kommunerevisjonen og kontrollutvalget.....	28
5.12 Anskaffelser	29
5.13 Forvaltning av kunstverk i Oslo kommunes virksomheter	29
5.14 Rekruttering av lærlinger	29
5.15 Oppfølging av anmerkninger fra Helse- og sosialombudet	29
5.16 Andre spørsmål fra byrådet/bystyret	30
Vedlegg 1: Rapport om bevilningspolitikken/alkoholforbruk	31

1. ANSVARSOMRÅDE

Næringssetaten ble opprettet 01.09.1997, og er underlagt Byrådsavdeling for samferdsel, miljø og næring. Etaten er en serviceorganisasjon som bidrar til at Oslo blir en attraktiv og enkel by med hensyn til etablering og utvikling av næringsvirksomhet.

Næringssetaten gir informasjon og veiledning til etablerere og små og mellomstore bedrifter. Etaten utvikler og leverer gode og brukertilpassede informasjons- og veiledningstjenester til etablerere i samarbeid med andre offentlige virksomheter. Etaten har gjennomføringsansvar for enkelte tiltak innenfor det regionale innovasjonsprogrammet for Oslo og Akershus. Etaten har også ansvar for gjennomføringen av Innovasjonskveld under Oslo Innovation Week, og er sekretariat for utdelingen av Oslo kommunes etablererpris.

Næringssetaten har ansvaret for kommunens saksbehandling av søknader om bevilninger etter serveringsloven og alkoholloven. Etaten er, med enkelte unntak, delegert myndighet til å avgjøre søknader om salgs-, serverings- og skjenkebevilninger. Etaten er også delegert vedtaks- og kontrollmyndighet for film- og videokonsesjoner etter lov om film og videogram.

Etaten forvalter ordningen med vertskapsbevis. Vertskapsbeviset er en frivillig ordning for serveringssteder med formål å synliggjøre de serveringsstedene som har forpliktet seg til å drive etter gjeldende lover og regler.

Etaten har ansvaret for målrettet kontrollvirksomhet av salgs- og skjenkebevilninger. Etaten har også ansvaret for den etterfølgende saksbehandlingen og forberedelse av inndragningsvedtak til byråden eller byrådet.

Etaten beregner og krever inn bevillingsgebyr for alkoholomsetning i henhold til regelverket.

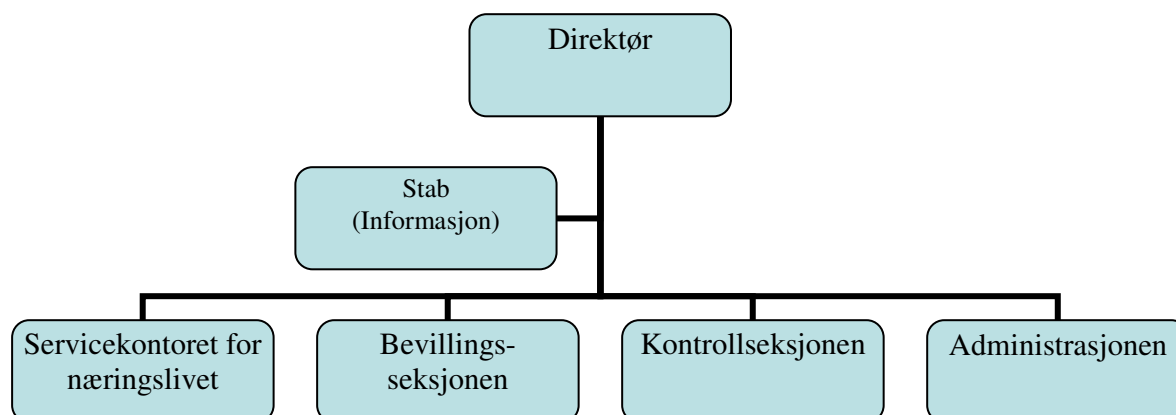
Etaten har også ansvaret for saksbehandling av søknader om drosje-, gods-, turvogn- og selskapsvognløyve etter yrkestransportloven og løyve om transport for funksjonshemmede. Videre behandler etaten søknader om drosjeløyvehaveres overgang mellom drosjesentraler. Etaten er delegert myndighet til å avgjøre de fleste saker med unntak av godkjenning av drosjesentraler. Etaten er faglig sekretariat for Klagenemnda for transportsaker for forflytningshemmede. Etaten er også ansvarlig for transportberedskapen i Oslo kommune.

Næringssetaten er delegert myndighet etter lov om meldeplikt ved nedleggelse av næringsverksemd (omstillingslova).

1.1 Organisasjon/bemanning

Organisasjonskart pr. 31.12.2009

Servicekontoret for næringslivet

- Er kommunens service- og informasjonskontor for næringsliv og etablerere
- Har oppfølgeransvar for stipendmottakere og andre etablerere

Bevillingsseksjonen

- Behandler søknader om bevilning i medhold av serveringsloven og alkoholloven
- Gjennomfører prøveavleggelse i etablererprøve og kunnskapsprøve i medhold av serveringsloven og alkoholloven
- Behandler søknader om transportløyver i medhold av yrkestransportloven
- Har ansvar for transportberedskapen i Oslo
- Forbereder klagesaker for Oslo kommunes klagenemnd for forflytningshemmede

Kontrollseksjonen

- Gjennomfører salgs-, skjenke- og vandelskontroll i medhold av alkoholloven og serveringsloven
- Behandler konsesjonssøknader og utøver kontroll i medhold av film- og videogramloven

Administrasjonen

- Håndterer økonomi, personal, IKT, lønn, arkiv og gebyr.

Transportseksjonen og bevillingsseksjonen ble organisatorisk slått sammen til Bevillingsseksjonen i 2009.

I byråds sak 1133 1/09 ble Byrådsavdeling for næring og idrett avviklet og Næringssetaten ble organisatorisk lagt til Byrådsavdeling for samferdsel, miljø og næring.

Antall utførte årsverk i 2009, samt antall ansatte og antall årsverk pr. 31.12.2009:

	01.01.2009	31.12.2009	Endring
Ansatte	47	46	-1
Årsverk	46,19	46,82	0,63

2 MÅL OG RESULTATER

2.1 Situasjonsbeskrivelse og mål

Servicekontoret for næringslivet

Næringssetaten skal blant annet bidra til at Oslo blir en attraktiv og enkel by med hensyn til å etablere og drive næringsvirksomhet.

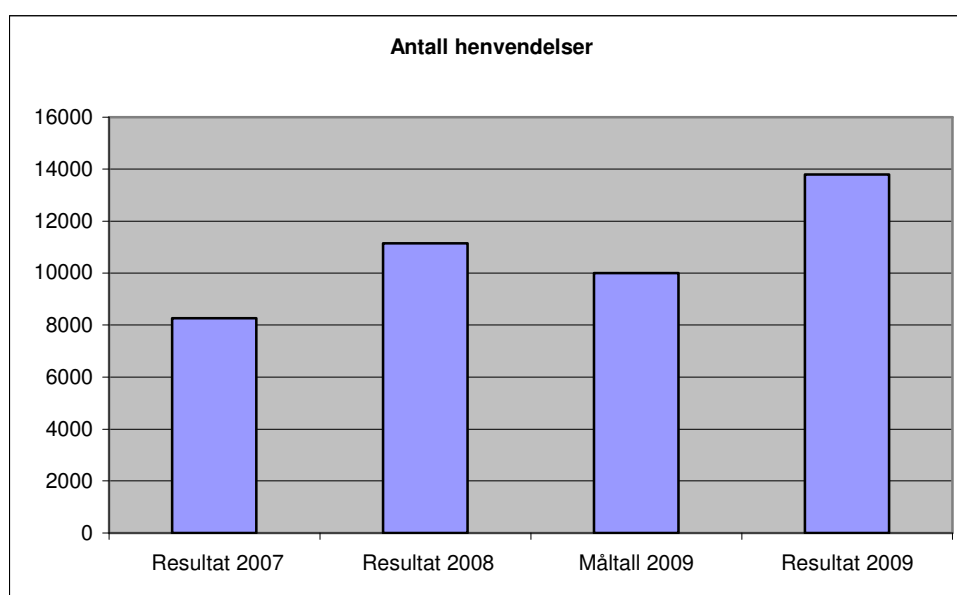
Nøkkeltall:

Type	Resultat 2007	Resultat 2008	Måltall 2009	Resultat 2009
Antall henvendelser til Servicekontoret for næringslivet	8262	11148	10000	13793
Antall deltagere på etablererkurs/temakvelder	2790	3611	2500	4194
Antall forretningsplanveiledninger	142	196	125	251

Det store antall som henvender seg til etaten og får assistanse til å etablere og drive næringsvirksomhet, tyder på at målsettingen langt på vei er oppfylt. Tall fra SSB viser at det ble etablert 9 586 nye foretak i 2008. De tre første kvartal av 2009 indikerte et fall i etableringstakten som så ut til å ta seg opp igjen i siste kvartal 2009. Det ble åpnet 663 konkurser i Oslo i løpet av 2008. Tallet for 2009 vil bli høyere da 3. kvartalstallet allerede er 652 konkurser. Det er historisk sett sammenheng mellom antall konkurser og økning i antall henvendelser fra brukere som ønsker, eller ser seg nødt til, å starte eget foretak. Dette gjelder også for 2009.

Antall henvendelser til Servicekontoret for næringslivet

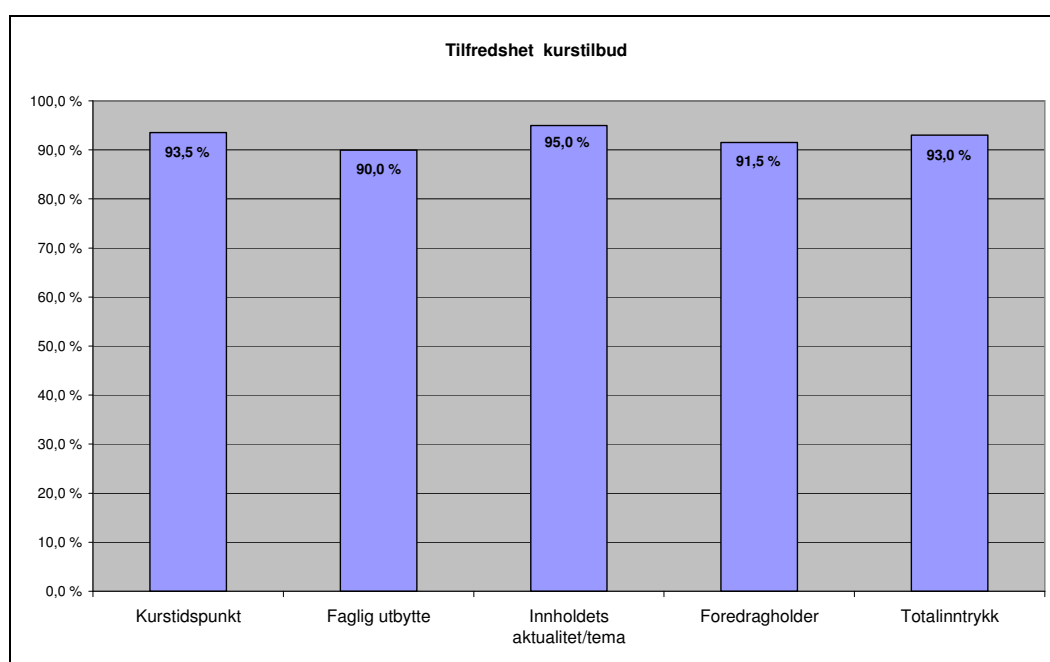
Med henvendelser menes brukerkontakt via telefon, e-post, personlig oppmøte, forretningsplanveiledninger, oppfølging av stipendiater samt deltakelse på etablererkurs og informasjonskvelder.

Antall deltakere på etablererkurs og temakvelder

Næringssetaten gjennomførte 39 etablererkurs i 2009 og det kom 1613 deltakere. 57 % av deltakerne var kvinner. 59 % av deltakerne var i aldersgruppen 20 – 39 år og 35 % av deltakerne var i aldersgruppen 40 - 59 år. Bydelene Gamle Oslo, Grünerløkka, Frogner og St. Hanshaugen hadde størst antall deltakere. 14 % av deltakerne på etablererkursene er bosatt i Akershus og 2% i andre fylker.

Etaten gjennomførte 46 temakvelder med temaer som forretningsplan, grunnleggende regnskapsforståelse, markedsundersøkelse, salg, markedsføring og utfylling av næringsoppgaven. Det var i gjennomsnitt 43 deltakere på hvert kurs. Det har vært holdt 19 eksterne etablererkurs for skoler, høyskoler, etniske minoriteter og utenlandske delegasjoner med til sammen 688 deltakere. Det har vært avholdt etablererkurs på engelsk for 190 deltakere.

Antall forretningsplanveiledninger

Gjennom forretningsplanveiledningen er målet å styrke den enkelte gründer med mer målrettet veiledning. En veiledning innebærer lesing av utkast til plan, og konstruktive tilbakemeldinger i møtet med gründeren. Målet med veiledningen er å hjelpe bedriftsetablerere med å utarbeide gode forretningsplaner som bl.a. kan brukes til å søke stipend eller lån. Gjennom disse samtalenes hjelpes også de potensielle vekstbedriftene videre med relevante kontakter. I 2009 bisto Næringssetaten med 251 forretningsplanveiledninger.

Innovasjonskveld og etablererpris

Næringssetaten var ansvarlig for planlegging og gjennomføring av Innovasjonskveld i Rådhuset under Oslo Innovation Week. Arrangementet ble gjennomført i samarbeid med Innovation Forum Norway og First Tuesday. I tillegg hadde Næringssetaten ansvar for saksbehandling av

søknader til Oslo kommunes etablererpris. Etablererprisen tildeles en person eller personer som har etablert ny og lønnsom virksomhet i Oslo. Bedriften skal bidra til å fornye eller berike byen/nærmiljøet, og gi inspirasjon til andre som ønsker å starte egen virksomhet. I 2009 gikk prisen til Warm System AS som driver og utvikler Norges største datingtjeneste sukker.no.

Omstillingslova

Næringssetaten er delegert myndighet til å ivareta de oppgaver som er lagt til fylkeskommunen i lov om meldeplikt ved nedlegging av næringsverksemd (omstillingslova).

Det ble meldt inn 3 saker i 1009. 2 saker ble behandlet, mens 1 sak ble avvist fordi bedriften hadde mindre enn 30 ansatte.

Regionalt innovasjonsprogram for Oslo og Akershus (RIP) 2009

Næringssetaten ved Servicekontoret for næringslivet var i 2009 involvert i fire ulike RIP-prosjekter som ble finansiert med eksterne midler, og ett prosjekt finansiert gjennom midler fra statsbudsjettets kap. 551 post 60.

Disse prosjektene var:

- Samarbeid om informasjon til etablerere
Næringssetaten var tiltaksansvarlig for prosjektet, som er et samarbeid mellom Akershus fylkeskommune, Innovasjon Norge, Fylkesmannen i Akershus og Oslo kommune.
- Spesialrådgivning til nyetablerere
Næringssetaten hadde i 2009 ansvar for informasjon om og saksbehandling av søknader om spesialrådgivningstilskudd i Oslo, samt foresto utbetalinger av rådgivningsmidler for både Oslo og Akershus.
- Pangstart 2009
Pangstart er et praktisk og teoretisk kurs i forretningsplanutvikling.
- Oslo Innovation Week, Innovasjonskveld
Arrangement i Oslo rådhus med prisutdelinger og underholdning

Statsbudsjettets kap. 551 post 60: Etablererveiledning og –oppfølging

Servicekontoret var tiltaksansvarlig for prosjektet med et budsjett på kr 1 300 000.

Bevillingsseksjonen

Serverings- og skjenkesaker

Næringssetaten har prioritert arbeidet med å redusere saksbehandlingstiden for søknader om serverings-, salgs- og skjenkebevillinger samt forenkle saksbehandlingen. Det viktigste bidraget for å nå dette målet har vært økt ressursinnsats og ytterligere delegasjon. Videre har jevnlig gjennomgang og endring av rutiner samt effektiv bruk av restanselister vært viktige virkemidler.

Måltall og nøkkeltall for tjenesteproduksjon

Nøkkeltall for: Kap 459 Næringssetaten, bevilling og kontrollseksjon	Resultat 2007	Resultat 2008	Resultat 2009
Antall skjenkebevillinger	1068	1042	1059
Antall salgsbevillinger	361	346	360
Antall serveringsbevillinger	1816	1880	1988
Antall videokonsesjoner	464	403	511

Måltallstabell 1 (Bevillingsseksjonen):

	I	II	III	IV	V
Måltall	Resultat 2007	Resultat 2008	Måltall 2009	Resultat 2009	Avvik 2009
Kap. 459 Næringssetaten					
Samlet gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byrådssaker og etatssaker (måneder)	3	2,1	2,5	2,1	0,4
- Søkn. Om utvidet åpnings- og/eller skjenketid	4,2	6,6	4	7,4	-3,4
Etatssaker					
- Serveringsbevillinger	1,4	1,8	2	1,7	0,3
- Salgs- og skjenkebevillinger	1,4	2	2	1,6	0,4
- Bevillinger for enkelt anledning	0,3	0,2	0,3	0,2	0,1
- Ventetid v/avleggelse av etablerer- og kunnskapsprøver	0,6	0,5	1	0,5	0,5

Målsettingen om en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på to måneder for etatssaker er innfridd. Målsettingen om fire måneders saksbehandlingstid for byrådssaker er ikke nådd.

Saksbehandlingstiden for enkeltanledninger regnes fra søknaden er komplett fra søkerens side til det fattes vedtak i etaten. Saksbehandlingstiden for ordinære søknader om bevilling regnes fra det tidspunktet søknaden er komplett fra søkerens side og frem til det er fattet vedtak av etaten eller byrådet. Saksbehandlingstiden for ordinære søknader inkluderer den tid det tar for inntil seks høringsinstanser å uttale seg. Søknader om utvidet åpnings- og skjenketid på serveringssteder som tidligere ikke har hatt dette og saker av prinsipiell art behandles av byrådet. Etaten kan fatte vedtak i øvrige saker.

Saksbehandlingstiden for byrådssaker omfatter søknader om utvidet åpnings- og skjenketid. Byrådet har i 2009 ferdigbehandlet 26 søknader om utvidet åpnings- og skjenketid, 3 søknader om utvidelse av areal og 2 søknader om skjenkebevilling av prinsipiell karakter.

Byrådssakene avviker fra måltallet med 3,4 måneder. På bakgrunn av avvik ved 2. tertial ble årsprognosen endret til 6,5. Avviket ble imidlertid større enn forventet. Avviket skyldes delvis at flere av sakene har et komplekst faktum og sen eller mangelfull uttalelse fra de lovpålagte høringsinstansene. Videre behandler ikke byrådet søknader om utvidet tid før søknad om ordinær bevilling er behandlet av etaten. I 2009 har arbeidet med prøvebydelsprosjektet fra og med fra 2. tertial vært en prioritert oppgave. Forsøket medførte fornyelse av et betydelig antall bevillinger. Arbeidet med alkoholpolitisk handlingsplan, ny serveringslov og vurderinger rundt kommunes forskrift om serverings-, salgs- og skjenkebevillinger har også påvirket saksbehandlingstiden.

Søknader om serveringsbevilling har en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 1,7 måneder. Dette er under måltallet for 2009. I 2009 ble 70% av serveringssakene behandlet innenfor den lovpålagte fristen på 60 dager. Etaten behandlet 197 søknader om serveringsbevilling. Tilsvarende tall i 2008 var 309 søknader.

Søknader om salgs- og skjenkebevilling har en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 1,6 måneder. Dette er under måltallet for 2009.

Behandlingstiden på 0,2 måned (ca 1 uke) for bevilling for en enkelt anledning er under måltallet.

Ventetiden for avleggelse av etablerer- og kunnskapsprøver er på 0,5 måned. Dette er godt under kravet om at prøven skal avholdes innen to måneder etter at det er mottatt melding om at prøve ønskes avlagt, og under måltallet på en måned. Bedre plasskapasitet og endret betalings- og påmeldingsløsning er bakgrunnen for at det i 2009 har vært en nedgang i ventetiden for avleggelse av prøver.

Fornyelse - Forsøksordning i fem bydeler

I henhold til alkoholloven skal alle salgs- og skjenkebevillinger i kommunen gis for inntil 4 år av gangen med opphør senest 30. juni året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Etaten ferdigstilte i all hovedsak fornyelsen i 2008. Imidlertid ble det, i påvente av bystyrets vedtak om hvorvidt prøvebydelene (Alna, Frogner, Ullern, Grünerløkka og Søndre Nordstrand) skulle delegeres myndighet til å tildele og inndra skjenkebevilling, besluttet at skjenkebevillingene i disse bydelene skulle fornyes til 30.09.2009.

De fem prøvebydelene fikk etter bystyrets vedtak fullmakt til å fastsette åpningstider i egen bydel og bydelenes retningslinjer forelå pr 01.07.2009.

I forbindelse med behandling av søknadene har etaten hatt korrespondanse med bydelene og det er avholdt møter med bydelene Frogner og Grünerløkka for avklaring av delegert myndighet fra byrådet. Videre er det foretatt befaringer ved en rekke steder for å bekrefte fysisk beliggenhet i forhold til retningslinjer i Bydel Frogner.

Av de 373 stedene som var gitt en begrenset bevillingsperiode var 137 steder ikke omfattet av bydelenes retningslinjer og ble behandlet i et summarisk vedtak, hvor de fikk forlenget

bevillingsperioden til 30.06.2012 med tidligere fastsatt åpningstid. De øvrige 246 skjenkestedene ble behandlet og innvilget bevilling ut bevillingsperioden etter den aktuelle bydels retningslinjer. Alle skjenkestedene fikk innvilget bevilling innen 30.09.2009.

Ledige drosjeløyver

Det var pr. 31.12.2009 132 ledige drosjeløyver i Oslo.

Sentral	Oslo Taxi AS	Taxi 2	Norgestaxi Oslo AS	CityTaxi	Christiania Taxi	ByTaxi AS
Ledige løyver pr. 31.12.2009	48	17	17	20	23	7

I 2009 ble 14 drosjeløyver tilbakekalt, i de fleste sakene fordi løyvehaver ikke oppfyller kravet til tilfredsstillende økonomisk evne.

Oversendelse av dommer og forelegg fra politiet

Bokettersyn hos 341 drosjeløyvehavere avdekket alvorlige brudd på regnskapsloven, i tillegg til skatteunndragelser. Hittil har etaten mottatt dommer og forelegg for 151 drosjeløyvehavere. 34 av disse har ikke lenger drosjeløyve. De resterende sakene er under behandling for eventuell tilbakekall av løyve.

5-års kontroll av politiattester for alle løyvetyper

Etter Samferdselsdepartementets rundskriv N-3/2003 punkt 3.1. femte ledd skal løyve(ne) tilbakekalles dersom politiattest ikke fremlegges løyvemyndigheten innen fastsatt tid. Alle innehavere av transportløyve leverte politiattest i 2003. I yrkestransportforskriften av 26.03.2003 som trådte i kraft 01.04.2003 ble det i § 6 3. ledd slått fast at alle skulle levere ny politiattest hvert 5. år. Dette har ført til at Næringssetaten i 2009 har tilskrevet 539 løyvehavere om innsendelse av ny politiattest. Av de innkommende politiattestene var ca 30 med bemerkninger.

Bestyrerkontrakter

Dersom løyvehaver blir syk og ute av stand til midlertidig å administrere sitt løyve, kan dette leies ut til en annen løyvehaver i samme sentral gjennom å inngå en bestyrerkontrakt godkjent av løyvemyndigheten. Bystyret har i vedtak av 04.03.2009 sak 43 vedtatt å avvikle bestyrerordningen i Oslo kommune, og nye bestyrerkontrakter har ikke blitt innvilget med varighet ut over 01.04.2010. Det var pr. 31.12.2009 43 godkjente bestyrerkontrakter.

Tildeling av andre løyvetyper enn drosje

Løyvetype	Godstransport	Selskapsvogn	Transport for forflytningshemmede	Turvogn
Tildelt i 2009	134	5	19	173

Tildelingen av andre løyvetyper enn drosje har i hovedsak gått som vanlig. Det ble til sammen tildelt 331 løyver i 2009.

I 2009 ble 89 godstransportløyver og 2 selskapsvognløyver tilbakekalt. 59 av tilbakekallingene skyldes enten at foretaket ikke lenger er registrert i Enhetsregisteret eller at det er åpnet konkurs.

Faglig sekretariat for klagenemnda for transportsaker for forflytningshemmede

Næringssetaten er faglig sekretariat for Oslo kommunes klagenemnd for transportsaker for forflytningshemmede. Dette innebærer at etaten gir innstilling på avslag eller innvilgelse av klager til nemnda. Det var i 2009 89 innkomne saker. Av disse ble 64 ferdigbehandlet.

Kontrollseksjonen

Næringssetaten har utført målrettede kontroller, særlig mot skjenkesteder og butikker der det skjenkes eller selges alkohol til personer under 18 år og steder der etaten har mistanke til at det overskjenkes.

Måltallstabell (kontrollseksjonen)

Måltall	I	II	III	IV	VI
	Resultat 2007	Resultat 2008	Måltall 2009	Resultat 2009	Avvik
Antall skjenkekontroller	5256	5170	5200	5212	12
Antall ølsalgskontroller	1497	1339	1500	1511	11
Vandelskontroller i % av bevillingsmassen	17	20	10	10	0
Forebyggende veiledninger – antall steder	7	11	10	10	0
Saksbehandlingstid videokonsesjoner (uker)	3	3	3	3	0

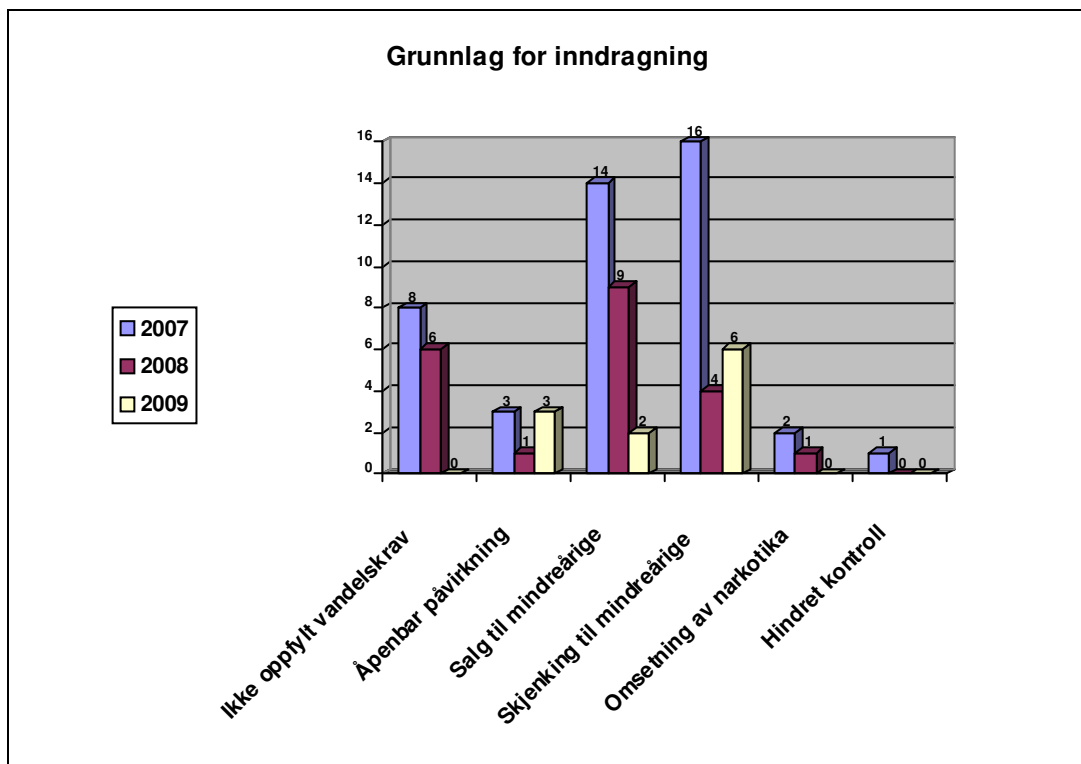
Kommentarer til måltallstabell

I 2009 utførte Næringssetaten 5 212 kontroller av steder med skjenkebevilling og 1 511 kontroller av butikker med salgsbevilling. Av de til sammen 6723 kontrollene, var det 6031 kontroller som ble gjennomført fullt ut, det vil si at kontrollørene legitimerte seg overfor bevillingshaver. I de resterende 692 kontrollene var stedene stengt eller nedlagt da kontrollørene ankom virksomheten.

Nøkkeltall

I 2009 ble det inndratt totalt 11 bevillinger, hvorav 9 skjenkebevillinger og 2 salgsbevillinger. Grunnlaget for sanksjonene fordeler seg som følger:

Vertskapsbevis

I 2007 initierte byrådet ordningen med vertskapsbevis i et trepartssamarbeid med Oslo politidistrikt og NHO Reiseliv. Formålet med ordningen er å synliggjøre de serveringsstedene som har forpliktet seg til å drive etter gjeldende lover og regler. Dersom et serveringssted oppfyller visse kriterier, kan det få vertskapsbevis. Den praktiske gjennomføringen av ordningen er lagt til Næringsetaten. Næringsetaten driver nettsiden vertskapsbevis.no hvor informasjon rundt ordningen legges ut.

I 2009 mottok etaten 234 søknader om vertskapsbevis fra bevillingshavere. Samtlige søknader ble innvilget. Næringsetaten har hatt flere møter med samarbeidspartnerne, hvor man har evaluert kriteriene i beviset og vurdert mulige nye tiltak. En endelig evalueringsrapport vil foreligge primo 2010.

Video- og kinokonsesjoner

I henhold til § 2 i lov om film og videogram av 15. mai 1987 nr. 21 kreves det kommunal konsesjon for omsetning av videogram i næring og visning av film i næring. Næringsetaten er i byrådets vedtak 14.06.2001 og 10.10.2007 tildelt vedtakskompetanse jf. filmloven § 2. Næringsetaten er delegert ansvaret for å gjennomføre kommunens saksbehandling av søknader om konsesjoner etter lov om film og videogram.

Virksomheter som er konsesjonspliktige for omsetning av film og videogram er i hovedsak utsalgs- og utleiesteder for video. Visning uten økonomisk formål faller utenfor loven.

Næringssetaten mottok i 2009 16 søknader om videokonsesjon. Ved utgangen av 2009 var det totalt 527 virksomheter som hadde videokonsesjon.

I 2009 gjennomførte Næringssetaten 417 kontroller av virksomheter som hadde video- konsesjon.

Kultur- og kirke departementet la 02.4.2009 fram forslag om å oppheve konsesjonsordningen for omsetning av videogram i næring. Saken er fortsatt under behandling.

Næringssetaten er delegert fullmakt til å innvilge og fornye kinokonsesjoner i henhold til forskrift om visning av film i næring i Oslo. Kinokonsesjoner skal fornyes hvert femte år. Næringssetaten behandlet syv søknader om kinokonsesjon i 2009.

Kontroll av skip for Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har fra 2007 kjøpt tjenester fra Næringssetaten i forhold til kontroll av statlige skjenkebevillinger på skip. Næringssetaten har gjennomført to kontroller i 2009 på rederiet Color Lines ruter på strekningen Oslo – Kiel.

2.2 Strategier og tiltak

Næringslex (online etablererhjelp)

Næringslex er nå ferdigstilt. Næringslex er et nettbasert oppslagsverk for bedriftsetablerere om hvordan man går frem for å etablere seg innen forskjellige bransjer. Brukeren blir henvist til relevante lover/forskrifter, skjema og brosjyrer, samt offentlige etater og bransjeforeninger.

Nytt informasjonsmateriell

Når det gjelder nye produkter har Næringssetaten i 2009 utarbeidet 2 kurskataloger (vår/høst), 1 produktark om Servicekontoret for næringslivet, 1 plakat om Servicekontoret, 1 kurshefte for etablererkurset, 1 forelesningshefte for temakveld om regnskap og 1 forelesningshefte for temakveld om forretningsplan. Det er også trykket nye opplag av brosjyrene om enkeltpersonsforetak, økonomistyring og forretningsplan.

Effektivisere rutiner og tjenester og forbedre samarbeidet mellom kommunale virksomheter for å tilrettelegge for næringslivet

Etaten har ferdigstilt en elektronisk betalingsløsning som gjør at etatens brukere kan betale for kurs og tjenester via nettet. Dette gjør at administrering knyttet til utsendelse av fakturaer enklere.

Etaten har fortsatt arbeidet med å utvikle ”Min brosjyre” til den som ønsker å starte egen bedrift.

Servicekontoret for næringslivet har registrert økt pågang fra brukere med andre morsmål. Etaten arrangerer derfor etablererkurs på engelsk, og planlegger å tilby etablererkurs på flere språk.

Servicekontoret for næringslivet samarbeider med NAV, Brønnøysundregistrene, Tollregionen i Oslo og Akershus, Innovasjon Norge, Forskningsparken, SkattØst, kommuner i Akershus og i Østfold. Vi videreformidler nødvendig offentlig informasjon på en effektiv og servicefokustert måte.

Servicekontoret for næringslivet har dessuten et tett samarbeid med høyskoler og universiteter, som Handelshøyskolen BI, Universitetet i Oslo, Høgskolen i Oslo, Høgskolen i Akershus, Universitetet for miljø og biovitenskap, hvor etatens ansatte gir kurs og veiledning i etablering av foretak i Oslo. Vi deltar også aktivt i CONNECT Østlandets Springbrett, og EUs Lifelong Learning Program (Leonardo da Vinci-partnership).

Næringssetaten har i samråd med byrådsavdelingen besluttet at etaten foreløpig ikke skal jobbe videre med Arrangementsforum.

Videreføre kontroll av serverings-, salgs- og skjenkesteder

Næringssetaten har også i 2009 målrettet kontrollene mot steder og områder hvor det erfaringsmessig er problemer, og skjenkesteder og butikker der det skjenkes eller selges alkohol til personer under 18 år. Gjennom et utvidet samarbeid med Skatt Øst og politiet, er kontrollene blitt mer målrettet. I tillegg overvåket og deltok etaten på sosiale medier, samt hadde en tettere oppfølging av kontrollørene i 2009, som samlet sett førte til en ytterligere forbedring av Næringsetatens kontrollvirksomhet.

Implementere nye krav og skjerpe kontrollen med drosjenæringen

I bystyrets vedtak 04.03.2009, sak 43, Drosjenæringen og Oslo kommune som løyvemyndighet ble det vedtatt å iverksette en rekke tiltak overfor drosjenæringen, herunder å endre drosjereglementet. Forslag til ny drosjeforskrift ble sendt på høring i oktober 2009 med høringsfrist 17.12.2009. Det kom inn over 35 høringsuttalser.

Byrådet vedtok innskjerping av vandelskravet for drosjeløyver, jf byrådssak 1055/08 ”Skjerping av vandelskravet ved tildeling av drosjeløyver. Sanksjonsmuligheter”. Datatilsynet fattet 16.12.2008 vedtak om at kommunen ikke hadde hjemmel for innhenting av opplysninger fra høringsinstansene. Vedtaket er påklaget, men endelig avklaring av saken foreligger ikke per 2009. På denne bakgrunn og fordi det ble besluttet gjennomført en behovsanalyse i forhold til antall drosjeløyver har det ikke vært tildelt drosjeløyver i 2009, med unntak av en kort tildelingsperiode fra 05.02 til 25.03.2009. Det ble delt ut 95 drosjeløyver.

Nulltoleranse mot salg og skjenking til mindreårige

Næringssetaten har i 2009 hatt et stort fokus på skjenking og salg til mindreårig gjennom målrettede kontroller. Etaten har i samtlige saker innstilt på inndragning der det er solgt eller skjenket alkohol til mindreårige. Etaten tilskriver også butikker der Næringssetatens kontrollører avdekker langing av alkohol til mindreårige.

Osloprosjektet (Foreldrefokusert forebyggende prosjekt)

Næringssetaten har siden januar 2003 utarbeidet, igangsatt og ledet "Osloprosjektet" som er rettet mot salg og skjenking av alkohol til mindreårige. Prosjektet skal primært sørge for målrettede kontroller av butikker og skjenkesteder for å avdekke salg, langing og skjenking av alkohol til personer under 18 år.

Det er også etablert og avtalefestet et tverretattlig samarbeid, ved ansvarlig ledelse i samarbeidsorganene som er Næringssetaten, Av-og-til, forebyggende avdelinger ved Oslo politikammer, Rusmiddeletaten i Oslo, foreldreutvalgene (FAU) ved skolene, SaLTO (Sammen Lager vi et Trygt Oslo), og Utdanningsetaten i Oslo. Samarbeidet er forkortet SAMFOR som står for samarbeidsforum for foreldrefokusert forebygging i Oslo. SAMFOR har utformet en liste over tiltak som bør gjennomføres i forbindelse med skoleball på ungdomstrinnet. Listen har som formål å sikre rusfrie arrangement og er sendt til 49 ungdomsskoler i Oslo kommune. SAMFOR hadde i 2009 en kampanje rettet mot salg, skjenking og langing av alkoholholdig drikk til mindreårige. Kampanjen ble avholdt i uke 20, og skjedde i form av plakater på trikken i Oslo. Kampanjen informerte om Næringssetatens tipstelefon og tipsmail.

Etaten har sammen med forbyggende avdeling ved Oslo politidistrikt, Majorstua, gjennomført en rekke aksjoner rettet mot dagligvarebutikker med salgsbevilling i 2009. Etaten har sammen med forbyggende avdeling ved Oslo politidistrikt, Stovner, gjennomført en aksjon rettet mot dagligvarebutikker med salgsbevilling i 2009. Representanter fra etaten har vært på et russetreff som ble avholdt på Tryvann i 2009.

Kontrollkonferanse

Næringssetaten har høsten 2009 bistått Helsedirektoratet med kursing av politikere, saksbehandlere og skjenkekontrollører i alle landets kommuner. Tema for konferansene var opplæring i kontrollmetoder og saksbehandling av overtredelser etter alkoholloven. Næringssetaten bisto på syv ulike konferanser.

Videreutvikle interaktive tjenester på Internett, og annen elektronisk samhandling, herunder anskaffelse og implementering av ny systemløsning for bevillingsdelen av virksomheten

Etaten sender ut elektroniske nyhetsbrev med aktuelle problemstillinger for etablerere, og har laget en elektronisk kurskalender for gründere.

Anskaffelse og implementering av nytt IKT-fagsystem for Næringssetaten innebærer overgang til elektronisk saksbehandling og det gir mulighet for utstrakt bruk av kommunikasjon med

offentlige registre samt andre deler av offentlig administrasjon. Fagsystemet danner grunnlag for elektronisk samhandling mellom involverte parter i saksgangen. Dette gjelder både saksbehandlere, så vel som kontrollører og publikum. Implementering av fagsystemet medfører økt kompetanseheving for elektronisk samhandling, både i etaten samt i forhold til andre aktører som har tilknytning til forvaltning av fagområdet.

I behandling av St.prp. nr 37 (2008-2009) *Om endringer i statsbudsjettet med tiltak for arbeid* vedtok Stortinget en midlertidig søknadsbasert tilskuddsordning for digital fornying i kommunene med sikte på effektivisering av de kommunale tjenestene. Direktoratet for forvaltning og IKT forvalter tilskuddsordningen. Etaten har fått tilkjent totalt NOK 925 000 i tilskudd til prosjektet AlKT – Nytt fagsystem for Næringssetaten, hvorav 308 000 kommer til utbetaling i år. Det resterende utbetales i 2010.

Som fagsystem for forvaltningen av løyveordningen benytter bevillingsseksjonen saksbehandlingssystemet LøyveWeb utviklet av Hordaland fylkeskommune. Systemet benyttes av samtlige fylkeskommuner i landet, og departementet har med hjemmel i yrkestransportforskriftens § 14 pålagt overføring av informasjon fra systemet til et sentralt landsdekkende løyveregister som finnes på nettsiden: www.transportloyver.no. Informasjon fra den enkelte fylkeskommunes LøyveWeb overføres også daglig til trafikkstasjonens datasystem AutoSys, som bl.a. brukes av kontrollørene ved utekontroll. Det betales en årlig avgift for bruk og ajourhold av systemet.

3 SAMMENLIGNING AV REGNSKAP OG BUDSJETT

3.1 Driftregnskap

Tabell for driftsregnskap kap 459 Næringssetaten

Artsgruppe	I Regnskap 2009	II Dok. 3 2009*	III Regulert bud. 2009	IV Regnskap 2008	V Avvik 2009 (III-IV)
000-099 Lønn og sosiale utgifter	28 795 449	24 814 000	27 659 000	26 127 440	-1 136 450
100-299 Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tj.produksjon	14 665 130	12 565 000	12 700 000	12 343 263	-1 965 130
300-399 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	216 542			35 460	-216 542
400-499 Overføringsutgifter	4 413 976	2 853 000	2 426 000	3 589 209	-1 987 976
500-599 Finansutgifter og finanstransaksjoner	39 140			3 039 140	-39 140
Sum driftsutgifter	48 130 238	40 232 000	42 785 000	45 134 513	-5 345 238
600-699 Salgsinntekter	-19 267 596	-19 494 000	-19 494 000	-18 334 777	-226 404
700-799 Overføringsinntekter med krav til motytelse	-5 692 899	-1 175 000	-1 105 000	-6 179 283	4 587 899
800-899 Overføringsinntekter uten krav til motytelse	-3 554 818	-2 750 000	-4 008 000	-2 178 943	-453 182
900-999 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-39 140			-39 140	39 140
Sum driftsinntekter	-28 554 454	-23 419 000	-24 607 000	-26 732 144	3 947 454
Kapitlets nettoresultat	19 488 133	16 813 000	18 177 999	18 402 369	-1 397 784

*Bystyret vedtok kun sum driftsutgifter, sum driftsinntekter og nettoresultat pr. kapittel

Årsaksforklaring til avvik mellom regulert budsjett 2009 og regnskap 2009

I all hovedsak er avvik knyttet til merkostnader til UKE, samt husleie til Kontorbedriften som ble overført fra 2008.

0 Lønn og sosiale utgifter

Positivt avvik på lønn skyldes manglende budsjettjustering for refusjon av svangerskapspengene og sykkelønn.

1 Kjøp av varer og tjenester

Merutgifter henføres til fordelte utgifter til UKE og overført husleie til Kontorbedriften. Ubrukte midler på prosjekt overføres til 2010.

3 Kjøp av tjenester som erstatter egenproduksjon

Avviket skyldes at kjøp av renholdstjenester fra Omsorgsbygg KF er ført på feil artsgruppe i forhold til budsjettet.

4 Overføringsutgifter

Det er ikke foretatt budsjettjustering for mva-utgifter og tilsvarende. Dette må sees i sammenheng med refusjoner. Det er også foretatt en omfattende gjennomgang og opprydning av tap og fordringer i balansen.

6 Salgsinntekter

Mindreinntekten skyldes svikt i budsjetterte løyveinntekter. Grunnen til dette er at det i byråds sak 1055/08 ble bestemt at vandelsvurderingen skulle skjerpes før det ble delt ut flere drosjeløyver i Oslo. Saken er ennå ikke avklart, og ingen drosjeløyver har derfor blitt tildelt siden mars 2008, med unntak av en kort periode i februar og mars 2009. Tildelingen av andre løyvetyper har gått som normalt.

7 Refusjoner

Merinntekt henføres til økt mva-kompensasjon og sykkelønnsrefusjon. Avviket må ses i sammenheng med artsgruppe 8.

8 Overføringer

Avviket skyldes føring på ulike artsgrupper i regnskap og budsjett.

Redegjørelse for budsjettreguleringer i løpet av 2009 (diff. mellom dok.3 og regulert budsjett)

VBYS0601: kr 1 365 000 overførte øremerkede midler vedtatt av Bystyret

Årsaksforklaring til større avvik mellom regnskap 2009 og regnskap 2008

Næringsetaten opprettet i mars 2008 en transportseksjon overført fra Samferdselsetaten. Avviket er knyttet til helårsvirkning av dette i 2009.

3.2 Investeringsregnskap

Tabell for investeringsregnskap kap 459 Næringssetaten

	I	II	III	IV	V
Artsgruppe	Regnskap 2009	Dok. 3 2009*	Regulert bud. 2009	Regnskap 2008	Avvik 2009 (III-IV)
000-099 Lønn og sosiale utgifter	390 869				-390 869
100-299 Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm. tj.produksjon	2 590 126		3 437 000		846 874
300-399 Kjøp av tjenester som erstatter komm. tj.produksjon	279 690				-279 690
400-499 Overføringsutgifter					0
500-599 Finansutgifter og finanstransaksjoner					0
Sum finansieringsbehov	3 260 684	0	3 437 000	0	176 316
600-699 Salgsinntekter	0				0
700-799 Overføringsinntekter med krav til motytelse	-2 233				2 233
800-899 Overføringsinntekter uten krav til motytelse	0				0
900-999 Finansinntekter og finanstransaksjoner	0			-3 000 000	0
Sum finansiering	-2 233	0	0	-3 000 000	2 233
Netto finansieringsbehov	3 258 452	0	3 437 000	-3 000 000	178 548

*Bystyret vedtok sum utgifter (sum finansieringsbehov), sum inntekter (sum finansiering) og netto resultat (netto finansieringsbehov) pr. kapittel

3.3 Investeringsregnskap på prosjektnivå

Investeringsprosjekter for kap 459 Næringssetaten

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Prosjektnavn	Prosjekt-nummer	Arts-gruppe	Bystyre-vedtatt ferdig (kv/år)	Faktisk/forventet ferdig (kv/år)	Dok. 3 2009	Regulert budsjett 2009 (inkl. y.disp. fra 2008)	Regnskap 2009	Avvik (VII-VIII)	Kommentarer/årsak til avvik
IKT-fagsystem	10806501	1		1/10			3 260 684	176 316	Slutføres i1 kv.2010
Sum kap. 459									

* Budsjett- og regnskapstall skal kun være sum finansieringsbehov, dvs. sum artsgruppene 000-599

Grunnet nødvendige forberedelser i anskaffelsen ble kontrakt inngått i januar 2009, ikke i 2008 som planlagt. Ferdigstilling av fagsystemet er satt til 1. kvartal 2010.

3.4 Noter i regnskapet (de viktigste noteopplysninger i driftsregnskapet)

Note 11 Særskilte øremerkede midler

Overføring av øremerkede midler fra 2009 til 2010								
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Note	Kap	Prosjekt	Statlige/priv/komm.midler	Vedtak	Justert bud.	Regnskap 09	Avvik	
11a		10806501 IKT-fagsystem (skulle være på invest regnskap)				52 863,00	-52 863,00	
11b	459	24590201 Utvikling og automatisering			1 000 000,00	649 049,00	350 951,00	
11c	459	34590101 RIP -samarbeid om etab.	stat, fylke, kommune	Adm.	264 000,00	254 294,89	9 705,11	
11d	459	34590102 RIP Pangstart	stat, fylke, kommune	Adm.	59 000,33	56 661,64	2 338,69	
11e	459	34590104 RIP Etablerer veiledning		Adm.	-0,33	-3 688,80	3 688,47	
11f	459	34590108 RIP Spesialrådgivning	stat, kommune	Adm.	506 000,00	-262 588,00	768 588,00	
11g	459	34590109 Tilskudd spesialrådgivning	stat, fylke	Adm.	546 000,00	87 500,00	458 500,00	
11h	459	34590110 Difi-midler til ALKT		Adm.	0,00	-194 880,00	194 880,00	
11i	459	34590112 RIP Oslo Innovation Week		Adm.	0,33	-1 834,38	1 834,71	
11j	459	34590113 Leonardo Da Vinci		Adm.	0,00	-97 433,84	97 433,84	
11k	459	34590114 Diskrimineringskontroll		Adm.	0,00	-250 000,00	250 000,00	
SUM Øremerkede midler Næringsetaten						2 375 000,33	289 943,51	2 085 056,82

NB! Avvik 2 085 056,82 – (-52 863,00)= utgjør 2 137 000, som da er akkurat lik øremerkede midler i 5% rapporten.

Note 11a. 10806501/IKT-Fagsystem

Prosjektet er innføring av nytt IKT-fagsystem, AlkT, som skal ivareta viktige deler av etatens kjerneoppgaver og bidra til mer effektiv saksbehandling og rapportering. AlkT erstatter det tidligere terminerte systemet Seralitt. Avviket skulle vært ført på investeringsregnskapet.

Note 11 b. 24590201/Utvikling og automatisering av saksbehandling

Driftsmidlene er benyttet til delfinansiering av investeringsprosjektet 1080650 IKT-fagsystem i forbindelse med utvikling av en betalingsløsning knyttet til Oslo kommunes arrangementsløsning. Hensikten med prosjektet er å kunne tilby etatens brukere muligheten til å betale for kurs og tjenester via internett.

Note 11 c. 34590101/ RIP Samarbeid om etablererinfo

Prosjektet en del av Regionalt innovasjonsprogram "Samarbeid om tilrettelegging av informasjon". I 2009 er prosjektet finansiert med øremerkede midler fra Innovasjon Norge (staten), Akershus fylkeskommune, Fylkesmannen i Oslo og Akershus ved Landbruksavdelingen og Byrådsavdeling for næring og idrett. Midlene dekker tiltak som skal bedre forutsetningene for næringsutvikling i Oslo-regionen. Ubenyttede prosjektmidler ved årsslutt skal benyttes ved videreføring av prosjektet i 2010. Det er inngått avtale mellom partene om finansieringen og gjennomføringen av prosjektet.

Note 11 d. 34590102/ RIP Pangstart

Prosjektet en del av Regionalt innovasjonsprogram "Pangstart". I 2009 er prosjektet finansiert med midler fra Innovasjon Norge (staten), Akershus fylkeskommune og Byrådsavdeling for næring og idrett. Midlene dekker tiltak som skal bedre forutsetningene for næringsutvikling i Oslo-regionen. Det er inngått avtale mellom partene om finansieringen og gjennomføringen av prosjektet.

Note 11e. 34590104/ RIP Etablererveiledning

Statsbudsjettets Kap. 551 post 60: Etablererveiledning og – oppfølging Servicekontoret for næringslivet var tiltaksansvarlig for prosjektet med et budsjett på kr 1 300 000.

Note 11f. 34590108/ RIP Spesialrådgivning Oslo

Prosjektet en del av Regionalt innovasjonsprogram ”Spesial rådgivning til nyetablerere”. Næringsetaten ivaretar oppgaven med utbetaling av innvilgede tilskudd til spesialrådgivning til nyetablerere i Oslo og får dermed midler til tiltaket fra Innovasjon Norge og Byrådsavdeling for næring og idrett.

Note 11g. 34590109/ Tilskudd spesialrådgivning Akershus

Prosjektet er en del av Regionalt innovasjonsprogram ”Spesialrådgivning til nyetablerere”. Næringsetaten ivaretok oppgaven med utbetaling av innvilgede tilskudd til spesialrådgivning til nyetablerere i Akershus og får dermed midler til tiltaket fra Innovasjon Norge og Akershus fylkeskommune.

Note 11 h. 34590110/ Difi-midler til AlkT

Tilskudd til Digital fornying i kommunene
Næringsetaten har mottatt prosjekttilskudd fra Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) på kr 308 000 i 2009. Midlene er knyttet til prosjektet AlkT - Nytt fagsystem for Næringsetaten. Tilskuddet er gitt for å kunne videreutvikle løsninger som støtter forvaltning av næringsvirksomhet basert på norske lover og forskrifter, samt for å kunne utløse opsjoner i hovedkontrakten mellom Næringsetaten og leverandør av fagsystemet.

Note 11 i. 34590112/ RIP Oslo Innovation Week

Oslo Innovation Week, Innovasjonskveld
Arrangement i Oslo rådhus med prisutdelinger, blant annet av Oslo kommunes etablererpris, og underholdning.

Note 11 j. 34590113/ Leonardo Da Vinci partnership

Dette er et EU/SIU (Senter for internasjonalisering av høgre utdanning)-prosjekt. Til dette prosjektet har Næringsetaten foreløpig fått tildelt midler på kr 106 500.

Note 11 k. 34590114/ Diskrimineringskontroll

Prosjekt mot etnisk diskriminering i utelivet har som målsetning å avdekke og kartlegge omfanget av utelivsdiskriminering på grunnlag av etnisitet. Næringsetaten har fått tildelt kr 500 000 fra Barne- og likestillingsdepartementet til prosjektet. Prosjektet skal avsluttes i juni 2010.

4. UTKVITTERING AV BYSTYRETS MERKNADER

Det er ikke avgitt flertallsmerknader fra bystyret eller aktuelle komiteer under behandlingen av Næringsetatens regnskap og årsberetning for 2008.

Det ble heller ikke gjort verbalvedtak eller avgitt flertallsmerknader ved bystyrets behandling av Næringsetatens budsjett 2009.

5. SÆRSKILT RAPPORTERING

5.1 Tiltak for å forbedre service overfor brukerne

Orienteringsløypa

Orienteringsløypa for etablerere er en interaktiv selvtest for dem som skal starte eller driver egen virksomhet. Det er i gjennomsnitt 23,7 spørsmål, avhengig av brukerprofil. Innholdet i tjenesten har blitt oppdatert i 2009, men har ellers ikke blitt videreutviklet. Tjenesten hadde jevnt gode besøkstall året igjennom uten noen spesielle markedsføringstiltak.

Orienteringsløypa 2009	
Antall startet valg av "filter"/brukerprofil	3271
Antall startet orienteringsløypa	1051
Antall som har fullført orienteringsløypa	402
Gjennomsnittlig antall korrekte svar	18,3

Min brosjyre

Etaten har fortsatt arbeidet med å utvikle "Min brosjyre" til den som ønsker å starte egen bedrift. Hver enkelt kunde vil få et skreddersydd tilbud som vil inneholde

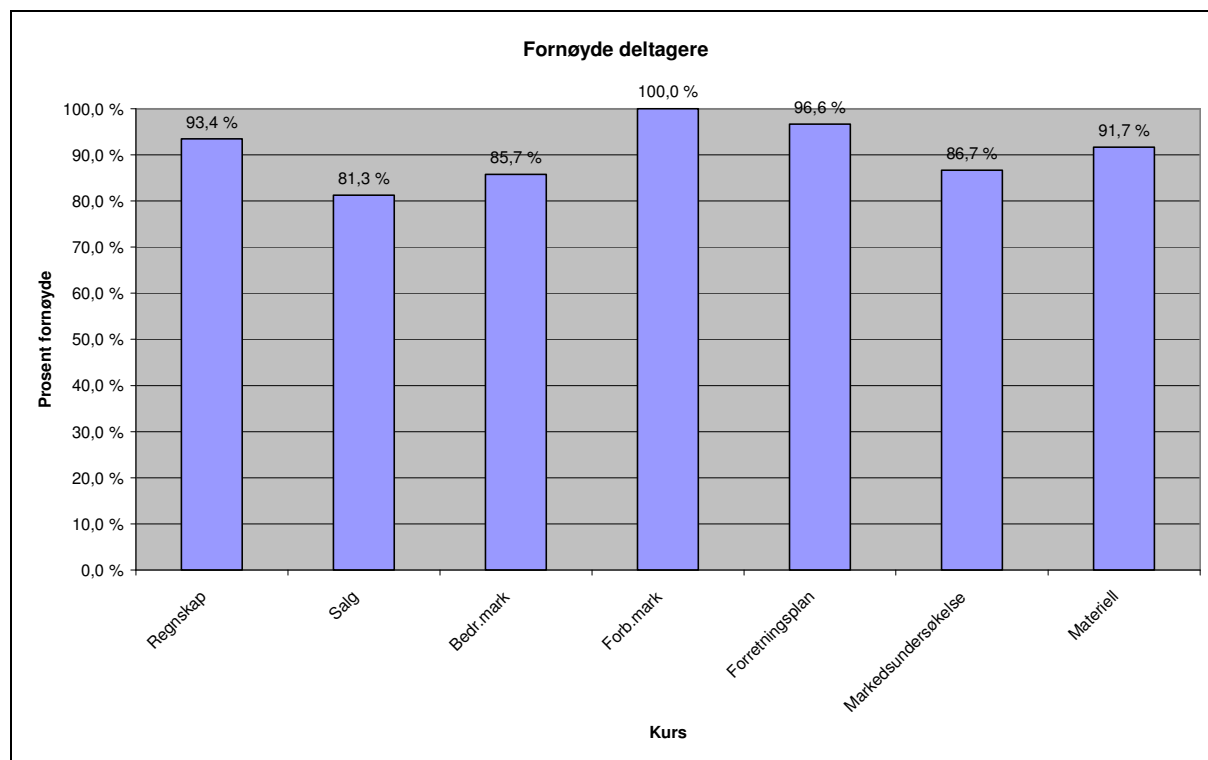
- Bransjespesifikk informasjon
- Informasjon om rettigheter og plikter som avhenger av selskapsform
- Informasjon om regnskap og bokføring, merverdiavgift
- Informasjon om rettigheter og plikter knyttet til arbeidsgiveransvar
- Henvisninger til aktuelle lover og forskrifter i Lovdata.no
- Kontaktinformasjon til aktuelle offentlige etater og bransjeorganisasjoner
- Informasjon om finansiering og økonomiske støtteordninger.

Deler av innholdet hentes fra databasen som ligger til grunn for Næringslex. Ferdigstilling av Næringslex har derfor vært et en forutsetning for å komme videre med den tekniske og innholdsmessige utviklingen av Min brosjyre. Det har blitt utviklet en webservice som konverterer og importerer disse dataene i riktig format.

Brukerundersøkelser

Næringssetaten ved Servicekontoret for næringslivet har evaluert alle etablererkurs og informasjonskvelder i 2009. Kurslokalene i Tollbugaten 27 har en kapasitet på 55 kursdeltakere. Tilbakemeldinger fra brukerne og deres uttrykte behov er styrende for valg av tema på Servicekontorets informasjonskvelder. 93 % av deltakerne sier de var fornøyd med kurset (totalinntrykk).

I 2009 var det følgende temaer: grunnleggende regnskapsforståelse, salg, pris, bedriftsrettet markedsføring, forbrukerrettet markedsføring, hvordan skrive en forretningsplan, markedsundersøkelse og hvordan lage eget markedsføringsmateriell.

Score fra brukerundersøkelsene viser henholdsvis at 93,4 %, 81,3 %, 85,7 %, 100,0 %, 96,6 %, 86,7 % og 91,7% var godt fornøyd med kursene.

Internett

I løpet av 2009 har presentasjonen av etatens tjenestetilbud blitt oppgradert. Nettsidene oppdateres og utvikles løpende, og etaten arbeider målrettet for å gjøre informasjonen mest mulig brukervennlig.

I 2009 har det vært 83 179 besøk på etatens internettsider, noe som er en økning på 45 % fra året før. I alt har det vært 284 336 sidehenvisninger i 2009.

5.2 Saksbehandlingstid

I) Saksbehandlingstider

De veiledende fristene i forvaltningsloven følges. Særlover som etaten forholder seg til er alkoholloven, serveringsloven og yrkestransportloven. Alkoholloven og yrkestransportloven har ingen absolutt frist for behandling av saker. Det følger av serveringsloven at saksbehandlingstiden ikke skal overstige 60 dager. Loven stiller krav til den enkelte sak, ikke til en gjennomsnittlig saksbehandlingstid. Etaten behandlet i 2009 totalt 197 søknader om serveringsbevilling (omfattet både nye bevillinger og eierskifte). Av de 197 søknadene har 138 søknader (70 %) blitt behandlet innen for lovens lovpålagte frist på 60 dager. Dette er en forbedring i forhold til foregående år, hvor 64,4% av serveringssakene ble behandlet innenfor lovens frister. Etaten vil prioritere arbeidet med å få alle saker behandlet innen lovpålagt frist.

Det er ikke fastsatt absolutte frister i bystyrevedtak som får betydning for saksbehandlingstiden for byrådssaker eller løyvesaker. Oslo kommune har imidlertid som målsetting å ferdigbehandle byrådssaker, herunder søknader om utvidet åpnings- og skjenketid og prinsipielle søknader om salgs-, og skjenkebevilling, innen fire måneder og at alle etatssaker, herunder serverings-, salgs-, og skjenkesaker behandles innen to måneder. Det foreligger ingen fastsatte måltall når det gjelder saksbehandlingstider for løyvetildeling.

Det følger av byrådets vedtak i sak 1085 av 10.04.2003 at omfordelte løyver skal besettes innen 3 måneder.

Etter alkoholforskriften § 9-6 skal det sendes skriftlig rapport til skjenkestedet innen en uke etter kontroll, og bevillingshaver må gis rett til å uttale seg med svarfrist innen to uker. Dette bestrebes opprettholdt av etaten.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i etatssaker er i tråd med kommunens målsetting, men i saker som behandles av byrådet er saksbehandlingstiden i overkant av seks måneder. Se kommentarer til måltallstabellen, jfr. pkt. 2.1.

II) Foreløpig svar

I bystyrets instruks av 27.02.2002, sak 43, er det fastsatt en frist på to uker for foreløpige svar.

Etaten sender rutinemessig foreløpig svar hvor søker blir informert om at søknaden om salgs-, serverings- eller skjenkebevilling er mottatt, og om videre saksgang og forventet saksbehandlingstid. Dette gjelder også for klagesaker og ved søknad om fornyelse.

Næringsetaten har overholdt fristen på to uker for foreløpig svar ved 97,4 % av sakene.

I de resterende sakene ble foreløpig svar sendt innen en måned, med unntak av 10 tilfeller.

Oversittelse av fristen skyldes bl.a. at søker i noen tilfeller, i etterkant av innsendt søknad, endret enkelte opplysninger i søknaden og foreløpig svar ble ikke sendt før vedtak ble fattet.

Fra 2008 har det blitt innført rutiner på å sende ut foreløpig svar til alle søkere av drosjeløyve, og fristen på 2 uker har blitt overholdt. For øvrig tilstrebes behandling av saker fortrinnsvis innen to til tre uker innenfor denne sektoren. Det er sendt foreløpig svar innen 2 uker i klagesaker vedrørende parkeringstillatelse.

III) Restanselister

Etaten har restanselister for førsteinstans søknadsbehandling og benytter disse systematisk for oppfølging av enkeltsaker. Restanselistene brukes aktivt for å effektivisere saksbehandlingen og redusere restansene. Ved behov rapporteres det på restanser internt fra Næringsetaten til byrådsavdelingen.

5.3 Tilgjengelighet for mennesker med funksjonshemming

Det er ikke gjort noen endringer i forhold til tilgjengelighet for mennesker med funksjonshemming i løpet av 2009. Det er flyttbar kjørerampe til inngangspartiet i bygningen. Bygget har nye heiser med dører som åpnes automatisk og som er brede nok for en motorisert rullestol. Etaten har handicaptoalett i 3. etasje. Innvendige dører i etatens lokaler er brede nok for en motorisert rullestol og har lave terskler, men de har ikke automatisk åpning. Det er altså mulig for en rullestolsbruker å komme inn i lokalene, men det kreves assistanse i forbindelse med dører.

5.4 Tiltak i Oslo kommunes folkehelseplan

Næringssetaten har ikke iverksatt noen tiltak i forbindelse med Oslo kommunes folkehelseplan.

5.5 Internkontroll helse, miljø og sikkerhet (HMS) og tiltak for arbeidsmiljøforbedringer

Tilsynsmyndighetene

Det har ikke vært gjennomført tilsyn i Næringssetaten fra en eller flere etater som driver tilsyn innen helse, miljø og sikkerhet (HMS).

Quest-back undersøkelsen

HMS-arbeidet er en kontinuerlig prosess som følges fortløpende. Næringssetaten bestreber seg på å etterleve lovgivningen på HMS-området, samt byrådets vedtak – Instruks for helse, miljø og sikkerhet (sak 1010/06, 1527/02 og 1334.1/03).

Handlingsplan for HMS-området gjelder ut 2009. Planen er under revidering og ny plan for perioden 2010 – 2011 vil foreligge i 1. kvartal. Gjennom dette sikrer vi at nye og endrede krav i lov og forskrift på HMS-området blir ivaretatt. Arbeidet ses i sammenheng med resultatene fra Quest-back undersøkelsen på HMS-status 2008.

Etaten har gjennomgått og arbeider kontinuerlig med oppfølging og forbedring på områdene. Når det gjelder sosial dumping vil Næringssetaten sikre virksomheten gjennom avtaler og kontrakt.

Næringssetaten har gjennomført obligatorisk HMS-opplæring for AMU-representanter og vararepresentanter.

Etatens overordnede beredskapsplan, med tilhørende rutiner, er behandlet og godkjent i AMU.

I henhold til Sikkerhetslovens forskrift om sikkerhetsadministrasjon er det utarbeidet Grunnlagsdokument for Næringssetaten. Grunnlagsdokumentet er oversendt Beredskapsetaten.

5.6 Ytre miljø

1. Miljøsertifisering

Næringssetaten har valgt Miljøfyrtårn som miljøsertifisering.

	2008	2009
Antall godkjente sertifiseringer	2	1
Antall gjenstående sertifiseringer	0	0

2. a Stasjonær energi

Energikilde	Forbruk av parafin/fyringsolje		Omregningsfaktor	Energiforbruk fordelt på energikilder kWh		Utslippsfaktor	CO ₂ -utslipp kg CO ₂	
	2008	2009		2008	2009		2008	2009
Olje, parafin			*7,5	-		*0,276		
Elektrisk energi - ordinær avtale med Hafslund				90534	88462	*0,108	9777	9554
Elektrisk energi - Grønn strøm				-	-	*0	-	-
Fjernvarme				146097	253096	*0,0455	6647	11515
Bioenergi (Flis/pellets/etc)						*0		
			SUM	236631	341558	SUM	16424	21069

2. b Spesifikt energiforbruk

	2008	2009
Oppvarmet areal m ² > 15 °C:	2029	2029
SUM Energiforbruk	236631	341558
Spesifikt energiforbruk [kWh/ m ² * år]	117	168

3.a CO₂-utslipp egen bilpark

Næringsetaten har ingen egen bilpark, og disponerer ingen parkeringsplasser. De ansatte benytter kollektivtransport til og fra jobb.

3.b CO₂-utslippinnkjøpte transporttjenester

Næringsetaten har ingen innkjøpsavtale på transporttjenester.

5.7 MiljøtiltakByøkologisk program

Næringsetaten har bl.a. iverksatt følgende tiltak:

- Kildesortering av papir, plast, glass og metall ved å inngå avtale om såkalt Grønt ansvar med Veolia Miljø
- Anskaffet minimiljøstasjoner for kildesortering på hvert kjøkken
- Registrert som emballasjebesitter i "Tomt & Tørt"
- Krav til miljøeffektivitet ved innkjøp av varer og tjenester
- Sykkelkort og flexikort til bruk ved tjenestereiser
- Innkjøp av "rettferdig" te og kaffe

- Krav til at produkter skal være miljømerket og at tjenester i størst mulig utstrekning skal utføres i samsvar med krav til miljøeffektivitet
- Rutiner for energisparing for strøm og vann
- Stengt gammelt IT-utstyr og redusert strømforbruk på serverrom

5.8 IA-avtale

Sykefravær, 1. delmål

Næringssetaten har hatt en økning i sykefraværet på 7,25 % -poeng sett i forhold til 2008.

Hos kvinner er det en nedgang på -1,4 % poeng sammenlignet med 2008. Sykefravær hos kvinner generelt er i hovedsak svangerskapsrelatert.

Når det gjelder den meget høye økningen på 119,1 % poeng hos menn skyldes det 2 langtidssykemeldinger, samt at antall menn i etaten er betydelig lavere enn antall kvinner, noe som gir stort utslag på statistikken.

Etaten følger opp fravær i henhold til IA-avtalen. Det er gjennomført en runde med ergoterapeut for tilpassing av arbeidsplassen. Etaten har en mosjonskampanje for å inspirere til økt fysisk aktivitet. Det er installert WorkPace-pauseprogram hos brukere med nakke- og skulderproblematikk.

For øvrig har etaten fokus på tilrettelegging av arbeidsforholdene for å forebygge arbeidsbelastninger og avverge eventuelle sykemeldinger. Sykefraværet følges kontinuerlig opp i henhold til IA-avtalen.

Sykefravær for 2007, 2008 og 2009

Sykefravær for kap. 459 Næringssetaten

	Sykefravær i % 2007	Sykefravær i % 2008	Sykefravær i % 2009	Endring i %-poeng 2009 vs. 2008
Kvinner	5,6%	7,7%	6,6%	-14,3%
Menn	1,0%	4,7%	10,3%	+119,10%
Totalt	4,0%	6,9%	7,4%	+7,25%

Nedsatt funksjonsevne, 2. delmål

På grunn av få ansatte og en oversiktlig organisasjon blir aktivitetsmål for oppfølgings- og tilretteleggingsarbeid for arbeidstakere med redusert arbeidsevne fulgt opp med egne mål i hvert enkelt tilfelle. Etaten holder løpende kontakt med NAV i disse tilfellene.

Etaten har henvist langtidssykemeldte til prosjektet ”Raskere tilbake – Redusert sykefravær i Oslo kommune” som er et ledd i regjeringens og partene i arbeidslivet sin målsetning om redusert sykefravær i Oslo kommune.

5.9 Rapporteringskrav i henhold til likestillingsloven, diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven

Lovområde	Er det utarbeidet mål for loven?	Er det utarbeidet aktivitetsplaner i forhold til mål?
Likestillingsloven	Nei	Nei
Diskrimineringsloven	Nei	Nei
Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven	Nei	Nei

I Næringssetaten arbeider det 80 % kvinner og 20 % menn. Andelen kvinner i lederstillinger er økt fra 40 % til 60 % sammenlignet med 2008.

Næringssetaten vektlegger mangfold og har som mål og oppnå en balansert alders- og kjønns sammensetning. Vi ønsker at våre ansatte skal gjenspeile byens befolkning og vi ønsker å rekruttere personer med funksjonshemming. I våre stillingsannonser oppfordrer vi personer med minoritetsbakgrunn til å søke. Av etatens ansatte hadde 10 % en annen etnisk opprinnelse.

Kontrollørene er rekruttert blant politihøgskolestudenter. I 2009 utgjorde kvinneandelen av kontrollørene 26 %. 11 % av kontrollørene har annen etnisk opprinnelse enn norsk.

5.10 Personalutvikling

Område	Ja	Nei	Kommentar
Personalpolitisk plan	Ja		Personalpolitisk plan er utarbeidet i 2009. Grunnet en anke fra Fagforbundet måtte implementering av planen utsettes til saken var behandlet i Kontaktutvalget. Kontaktutvalgets arbeidsutvalg har avvist anken. Handlingsplan for gjennomføring er under utarbeidelse. For å sikre at foreslåtte tiltak er gjennomført og i henhold til fremdriftsplan vil planen evalueres årlig
Plan for kompetansutvikling		Nei	Kompetanseutvikling er omhandlet særskilt i personalpolitisk plan. Næringssetaten ønsker å legge til rette for kompetanseutveksling og kompetansemobilitet på tvers av virksomhetsgrenser både i Oslo kommune og internt i etaten. Det gis mulighet for å ta relevante kurs og utdanninger. Dette følges opp individuelt gjennom medarbeidersamtaler og i ledergruppen.
Plan for seniorpolitikk		Nei	Seniorpolitisk plan er besluttet utarbeidet og skal være ferdigstillet innen 01.05.2010. Næringssetaten ønsker å stimulere de over 60 år til å fortsette å jobbe. Det legges vekt på å tilrettelegge arbeidet både med hensyn til oppgaver og tid.
Implementering av etiske regler	Ja		Alle ansatte i etaten har gjennomgått e-læringsprogrammet Etiske valg. Det er anskaffet verdispill til den enkelte seksjon. Brosjyren om etiske regler er utdelt til samtlige ansatte og nyansatte får tilsendt reglene sammen med ansettelseskontrakt.

5.11 Økonomisk/administrativ tilsyn og kontroll

5.11.1 Interne kontrollaktiviteter

Næringssetaten har i 2009 utarbeidet økonomihåndbok. Målsettingen med økonomihåndboken er å gi en enkel og ryddig oversikt over budsjettprosessen, økonomistyring og rapporteringsrutiner i etaten. Seksjonslederne følger opp egne budsjetter og rapporterer avvik månedlig. I forbindelse med innkjøp blir det foretatt stikkprøvekontroller i forhold til bestilling og varemottak. Etaten har i løpet av året hatt bistand fra UKE til gjennomgang av fullmaktsstrukturen. Ved innføring av elektronisk bestilling i etaten vil kvalitetssikringen bli ytterligere styrket.

Prioritering av ulike typer bevillingssaker følger til enhver tid de styringssignaler som mottas fra politisk hold. Forberedende saksbehandler kvitterer på søknadsskjemaet for at de har registrert søknaden i tråd med gjeldende krav. Etter at saksbehandlingen er ferdig, fører saksbehandler tilsyn med at saken er behandlet etter gjeldene rutiner og kvitterer for dette.

Det gjennomføres stikkprøver fra leder for å påse at tilsyn er gjennomført. Bevillings- og kontroll saker som ligger innenfor etatens fullmaktsområde kvalitetssikres av saksbehandler, seksjonsledelsen eller etatsledelsen før de iverksettes.

Alle innkommende dokumenter på transportområdet registreres inn i saks- og arkivsystemet Public360. Vedlegg til søknader om løyve skrives inn i Transportløyveweb. Før tildeling skjer kontrollerer saksbehandler at alle de nødvendige dokumenter har kommet inn. Alle vedtak og brev signeres av saksbehandler og seksjonsleder. Politiattester kontrolleres av to saksbehandlere før de makuleres. Samtlige løyvemapper er i 2009 kontrollert og gjennomgått, og politiattester fjernet. Det fylles ut skjema på at den er kontrollert og hvilken dato den er makulert. Begge saksbehandlerne signerer med navn og dato.

5.11.2 Varslingsordningen

Næringssetaten har et lokalt varslingsmottak bestående av to personer. Det var ingen varsler i 2009.

5.11.3 Merknader fra kommunerevisjonen og kontrollutvalget

Kommunerevisjonen har gjennomført en forvaltningsrevisjon av Samferdselsetatens behandling av søknader om drosjeløyve, avsluttet i 2006 og 2007. Revisjonen er oppsummert i rapport 6/2008.

Resultater fra undersøkelsen viste behov for forbedringer av rutiner, blant annet i forhold til ansiennitetsberegning og -kontroll av søkerne til drosjeløyver, registrering og makulering av politiattester, oppfølgingsrutiner samt informasjonsinnhenting.

Næringssetaten har i 2009 gjennomgått og endret rutiner, maler og praksis for behandling av drosjeløyvesaker. Kommunerevisjonens anbefalinger er underlagt gjennomgang og oppfølging, herunder rutiner for makulering av politiattester, ansiennitet mv. Samtlige løyvemapper er i 2009 gjennomgått og kontrollert i forhold til å sikre at politiattester er makulert. Bystyret behandlet 04.03.2009, sak 43 sak vedrørende bedret oppfølging av drosjebransjen, og det ble i oktober 2009 sendt ut på høring forslag til ny drosjeforskrift for Oslo kommune som forutsettes å gi

nødvendig rammer for bedret oppfølging og kontroll med drosjenæringen. Høringsfristen var 17.12.2009. Ny forskrift antas å tre i kraft i løpet av 2010, og vil ivareta mange av Kommunerevisjonens anbefalinger.

Kommunerevisjonen har gjennomført en forvaltningsrevisjon av Næringsetatens behandling av skjenkebevillinger og kontroll av skjenkesteder. Revisjonen er oppsummert i rapport 1/2009 Behandling av skjenkebevillinger og kontroll av skjenkesteder. Kommunerevisjonen konkluderer i sin rapport med at Næringsetaten i hovedsak fulgte gjeldende lover og forskrifter, samt interne rutiner i sin saksbehandling av ordinære søknader om skjenkebevilling.

Kommunerevisjonen gjennomførte i november 2009 en begrenset oppfølgingsundersøkelse, og revisjonen viser her til at Næringsetaten har iverksatt flere relevante tiltak for å fange opp de forhold som er påpekt av Kommunerevisjonen. Saken ble oversendt fra Kontrollutvalget den 17.12.2009. Videre er byrådet bedt om å avgi særskilt rapportering i forhold til oppfølgingen innen 01.02.2010. Etaten oversendte en redegjørelse til Byrådsavdeling for samferdsel, miljø og næring 19.01.2010.

5.12 Anskaffelser

Næringsetaten har få anskaffelser og har ikke en formell innkjøpsorganisasjon. Ansvar for innkjøp er lagt til leder for administrasjonen. Det er utpekt en innkjøpsansvarlig som forestår den praktiske oppfølgingen. Det er iverksatt målrettet kompetanseheving for å øke kvaliteten på anskaffelsesprosessene i etaten.

Næringsetaten har vært representert på Innkjøperdagen og Workshop om ny anskaffelsesstrategi i regi av UKE.

Det har vært avholdt en minikonkurranse med avrop på rammeavtalene innen tjenesteområdet kjøp av Konsulentbistand for ledelse/styring/prosjektledelse for IKT-relaterte prosjekter.

5.13 Forvaltning av kunstverk i Oslo kommunes virksomheter

Etaten har 3 kunstverk (trykk) som er utlånt fra Kunstsamlingene. Disse er merket og de er plassert i etatens lokaler i Tollbugt.. 27. Det er iverksatt nødvendige kontrolltiltak i forhold til dette, i henhold til rundskriv 29/2003.

5.14 Rekruttering av lærlinger

Næringsetaten har ikke inngått nye kontrakter, og er ikke i løpet av 2009 godkjent for nye lærefag.

5.15 Oppfølging av anmerkninger fra Helse- og sosialombudet

Ingen merknader.

5.16 Andre spørsmål fra byrådet/bystyret

Ingen spørsmål.

Næringsetaten, 5. februar 2010

Gunnhild Haugen
direktør

Vedlegg 1: Rapport om bevillingspolitikken/alkoholforbruk

RAPPORT OM BEVILLINGSPOLITIKKEN I 2009 OG UTVIKLINGEN I ALKOHOLFORBRUKET I OSLO

Ved bystyrets behandling av sak 942, ”bevillings- og kontrollsystemet etter alkohol- og hotelloven”, 24.11.1993, ble det vedtatt at byrådet årlig skal gi tilbakemelding til bystyret om følgende forhold:

- Utviklingen av alkoholforbruket
- Gjennomføringen og oppfølgingen av alle kontroller med skjenkesteder og forretninger som selger alkoholholdig drikk med inntil 4,7 volumprosent alkohol
- Gjennomgang av byrådets vedtak i bevillingssaker
- Hvor lang saksbehandlingstiden har vært i de enkelte skjenkesaker

Ved bystyrets behandling av sak 83, byrådssak 2/02, ble det vedtatt at Næringssetaten skal utarbeide den årlige orienteringen om bevillingspolitikken og alkoholforbruket i forbindelse med årsberetning. Næringssetaten redegjør for faktaopplysninger i ovennevnte forhold med tillegg av vedtak fattet av etaten på delegert myndighet, jf byrådssak 22/03.

Den følgende fremstilling vil for omsetning av vareliter basere seg på tall fra 2008. Den øvrige fremstillingen er basert på tall for 2009. Utviklingen av alkoholforbruket baserer seg på Næringsetatens tall og tall innhentet fra AS Vinmonopolet. For landsomfattende oversikter vises det til rapporter fra Statens institutt for alkohol- og narkotika (SIRUS) www.sirus.no.

Sammendrag

Alkoholforbruket i Oslo kommune har hatt en liten økning i forhold til foregående år, men kan fortsatt betegnes som stabilt.

Det var ved utgangen av 2009 totalt 1 059 skjenkebevillinger i Oslo. Antallet salgsbevillinger for alkoholholdig drikk med inntil 4,7 % volumprosent alkohol var i samme periode 360.

Kontrollvirksomheten for 2009 viser at det har vært utført 5212 skjenkekontroller og 1511 salgskontroller. 11 salgs- og skjenkebevillinger er inndratt, alle for en tidsbegrenset periode.

UTVIKLING AV ALKOHOLFORBRUKET

For fastsettelse av bevillingsgebyr mottar Næringssetaten årlige oppgaver fra bevillingshavere over omsatt mengde alkoholholdig drikk. Tallene tyder på at det har vært en økning i omsetningen fra 2007 til 2008 når det gjelder skjenking av alkoholholdig drikk i gruppe 2 og salg av alkoholholdig drikk fra butikk.

Derimot har det, i motsetning til foregående år, vært nedgang i omsetningen når det gjelder skjenking av alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 3.

Oversikt over det totale antall omsatte vareliter av alkoholholdig drikk i henholdsvis gruppe 1, gruppe 2 og gruppe 3 i 2006, 2007 og 2008 (omsetningstall i tusen liter):

Utskjent mengde:	2006	2007	2008
Gruppe1 (øl):	16 828	17 501	17 408
Gruppe 2 (vin):	2 156	2 375	2 518
Gruppe 3 (brennevin):	351	375	365
Salg fra butikk (gruppe 1):	22 621	23 205	24 526

Utviklingen av alkoholomsetningen fra 2007 til 2008 viser at skjenking av alkoholholdig drikk i gruppe 2 har økt med 6 %. Skjenking av alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 3 har gått ned med henholdsvis 0,5 % og 2,7 % siden 2007.

Utviklingen av omsetningen viser videre at salg av alkoholholdig drikk i gruppe 1 fra butikk har økt med 5,7 %. Salget inkluderer både salg av øl og annen alkoholholdig drikk med inntil 4,7 volumprosent alkohol.

Omsetningstall for Vinmonopolets forretninger i Oslo (i tusen liter):

Solgt mengde	2006	2007	2008	2009
Gruppe 1 (øl)	127	128	140	157
Gruppe 2 (vin)	10 655	10 876	11 128	11 340
Gruppe 3 (brennevin)	1 446	1 481	1 455	1 409

Vinmonopolets tall viser at det i 2009 var en økning i omsetningen på til sammen 1 % i Oslo. Til sammenlikning var det for 2008 en økning på 1,9 % totalt. Tallene fra foregående år viser at omsetningen har steget noe hvert år.

Oslo har ligget på topp i omsetning på landsbasis i de siste årene. Salgsøkningen i 2009 kan forklares med to nye utsalgssteder i Oslo, Vinmonopolet på Grorud Nærseier og på Lambertseter senter. Videre har innbyggertallet i Oslo økt de siste årene, fra ca 510 000 i 2001 til 575 475 i 2009.

På landsbasis har Vinmonopolet hatt en økning på 4 % i 2009, målt mot 2008. Alkoholholdig drikk i gruppe 2 er den største kategorien, og utgjorde 86,2 % av salget. Den generelle salgsøkningen over tid må ses i sammenheng med høy kjøpekraft i befolkningen, nye butikker, stadig økende interesse for mat og vin, at Vinmonopolet tar markedsandeler fra uregistrert omsetning samt mindre kjøp av smuglersprit på grunn av frykt for at den kan inneholde metanol.

Det uregistrerte markedet er tax-freehandel, grensehandel, legal og illegal hjemmeproduksjon og smugling.

Kommentarer til utvikling og omsetning

Når det gjelder generelle utviklingstrekk vises det til rapporten ”Alkoholpolitikken og opinionen”, utarbeidet av SIRUS. Rapporten inneholder en redegjørelse om utviklingen og endringen i alkoholkonsumet fra 1993 til 2008.

Det fremgår av rapporten at alkoholkonsumet i Norge økte betydelig i perioden 1993 til 2008. Den registrerte alkoholomsetningen økte fra 4,6 liter i 1993 til 6,8 liter i 2008, dvs en økning på 48 %. I den samme perioden har det uregistrerte alkoholkonsumet gått noe ned, slik at det totale konsumet har økt med ca 25-30 %. I dag ligger det på ca 8 liter ren alkohol pr. voksen innbygger. Studier av norske drikkevaner fra 1973 til 2004 viser at økningen i alkoholkonsumet har skjedd for begge kjønn og i alle aldersgrupper og sosiale lag, mens drikkemønstret med helgedrikking og beruselsesepisoder har vært rimelig stabilt i perioden.

Mens Norge tradisjonelt har hatt svært lavt alkoholkonsum sammenliknet med andre europeiske land, har økningen siden tidlig 1990-tall bidratt til at det norske alkoholkonsumet har nærmet seg nivået i flere andre europeiske land. Norge, sammen med Island, har imidlertid fremdeles det laveste alkoholkonsumet i Europa.

Norske drikkevaner har i stor grad nærmet seg søreuropeiske drikkevaner ved at en større andel av konsumet er vin. Det fremgår av rapporten at størstedelen av økningen i alkoholkonsumet i Norge de siste 15 årene kan tilskrives økning i vinkonsum.

Fordi det norske drikkemønsteret i større grad enn i Sør-Europa er preget av beruselsesdrikking, er skadepotensialet relativt større, og vi får flere dødsfall og alkoholrelaterte problemer per liter alkohol i Norge enn hva tilfellet er for eksempel i Italia og Frankrike.

BEVILLINGSPOLITIKKEN

I 2007 innførte Oslo kommune vertskapsbeviset. Vertskapsbeviset er en frivillig ordning for serveringssteder med og uten skjenkebevilling. Formålet er å synliggjøre de serveringsstedene som har forpliktet seg til å drive etter gjeldende lover og regler.

Hvis vilkårene for beviset ikke lenger er oppfylt, må beviset fjernes fra serveringsstedet.

Vertskapsbeviset blir utstedt for ett kalenderår om gangen. Alle utstedte bevis i 2008 måtte fornyes i 2009. Næringssetaten har mottatt 234 søknader og utstedt 234 bevis i 2009.

Bystyret vedtok Alkoholpolitisk handlingsplan for Oslo kommune 22.04.2009, sak 114, jf alkoholloven § 1-7 d. Oslo skal ha et variert og trygt uteliv med mange kvaliteter.

Oslo kommunes mål for alkoholpolitikken konkretiseres i følgende delmål:

- Sørge for at byen fremstår som en trivelig og trygg hovedstad
- Fremme seriøs drift av serverings- og skjenkesteder
- Hindre salg og skjenking til mindreårige
- Sikre alkoholfrie områder

Bystyret vedtok den 22.04.2009, sak 116, at fem bydeler skulle delegeres myndighet til å fastsette åpningstider i egen bydel i en prøveperiode på to år. Bydel Frogner, Ullern, Alna, Søndre Nordstrand og Grünerløkka er omfattet av prøveprosjektet og fattet før utgangen av september 2009 egne retningslinjer for åpningstider i sin bydel. Næringssetaten behandler søknadene på grunnlag av bydelsutvalgenes bestemmelser. Klagesaker og tvilstilfeller for steder beliggende i bydelene behandles nå av bydelsutvalgene og ikke byrådet. Delegasjonen innebærer

ingen materiell endring annet enn at etaten nå har 6 åpningstidsreglementer å forholde seg til, samt fremlegger klagesaker og tvilssaker ikke kun for byrådet, men også for bydelsutvalgene i de fem prøvebydelene.

Avslag på bevilingsøknader

Totalt antall avslagssaker i 2009 var 39, herunder 8 saker om utvidet åpnings- og skjenketid og 2 saker vedrørende skjenkebevilling i butikker. Næringssetaten avsto i tråd med delegasjon 29 søknader om salgs- og skjenkebevilling.

Tre søknader om utvidet åpnings- og skjenketid inne, og tre søknader om utvidet åpnings- og skjenketid ute, ble avslått på grunn av at stedet lå i et boligområde. En søknad ble avslått på bakgrunn av at uteserveringen lå i bakgård med boliger. Videre var ett avslag begrunnet med at uteserveringen ikke ble ansett å ligge innenfor grensen for indre sentrum.

Klagesaker

Oslo kommunes enkeltvedtak etter alkoholloven kan påklages til Fylkesmannen i Oslo og Akershus som rett klageinstans.

Næringssetaten mottok til sammen 11 klager på vedtak i 2009, 2 ved søknad om ordinær bevilling, 7 ved søknad om utvidet åpnings- og skjenketid og 1 klage over byrådets vedtak om utvidelse av indre sentrum. Det foreligger ingen klager på bakgrunn av inndragning.

Av 11 klager på søknad om bevilling er 2 saker oversendt Fylkesmannen. Klagenes oversendelse til Fylkesmannen er pr dags dato ikke avgjort. 2 klager er blitt avvist som for sent innkommet, og 3 saker er blitt opphevet og omgjort helt eller delvis i henhold til klagen. Byrådet har 3 klagesaker til behandling og 1 sak er fortsatt til behandling i etaten.

Rettsaker

Oslo kommune ble saksøkt av to selskaper i 2007 med krav om erstatning etter at kommunen i 2004 og 2005 avsto søknad om serverings- og skjenkebevilling. Bakgrunnen for avslagene var at lovens krav til vandel ikke var oppfylt. Det ble fremmet krav om erstatning på kr. 24 035 726 og på kr 22 785 726, begge med tillegg av renter og omkostninger. Oslo kommune ble frifunnet, både av tingretten i 2007 og av lagmannsretten i 2008. Saksøkerne anket dommen inn for Høyesteretts ankeutvalg som den 27.02.2009 besluttet at anken ikke skulle fremmes.

Avslag på søknad om utvidet åpnings- og skjenketid var bakgrunnen for at Oslo kommune ble saksøkt med krav om erstatning i en sak i 2007. Kommunen ble frifunnet både av tingretten i 2007 og av lagmannsretten i 2008. Saksøker anket dommen inn for Høyesteretts ankeutvalg som den 13.03.2009 besluttet at anken ikke skulle fremmes.

Oslo kommune ble i 2005 saksøkt på bakgrunn av avslag på søknad om skjenkebevilling i 2004. Bakgrunnen for avslaget var at vandelskravet ikke var oppfylt. I tingrettens dom i 2007 ble kommunen kjent erstatningsansvarlig for det tap som saksøker ble påført som følge av kommunens vedtak. Resultatet ble det samme i lagmannsretten i 2008 men med en annen

begrunnelse enn i tingretten. Kommunen anket lagmannsrettens dom til Høyesterett, men Høyesteretts ankeutvalg tillot ikke saken fremmet for Høyesterett. Erstatningskravets størrelse vil bli avgjort i en fullbyrdsdom.

Oslo kommune ble saksøkt i 2007 med krav om erstatning for økonomisk tap etter inndragningsvedtak. Saken ble behandlet i tingretten i 2008, hvor bevillingshaver fikk medhold. Oslo kommune anket avgjørelsen til lagmannsretten. Saken ble behandlet i lagmannsretten i juni 2009, hvor tingrettens avgjørelse ble stadfestet. Kommunen anket lagmannsrettens dom til Høyesterett, men Høyesteretts ankeutvalg tillot ikke saken fremmet for Høyesterett. Det ble i saken ikke tatt stilling til erstatningskravets størrelse.

GJENNOMFØRING OG OPPFØLGING AV KONTROLLER MED SKJENKESTEDER, OG SALGSSTEDER FOR ALKOHOLHOLDIG DRIKK MED INNTIL 4,7 VOLUMPROSENT ALKOHOL

Næringssetaten har ansvar for utøvelse av lovbestemt kontroll av bevillingspliktige salgs- og skjenkesteder i Oslo kommune. Til å gjennomføre den praktiske kontrollen bruker etaten 64 timelønnede kontrollører rekruttert fra politihøgskolen.

I 2009 utførte Næringssetaten 5 212 kontroller av steder med skjenkebevilling og 1 511 kontroller av butikker med salgsbevilling. Av de til sammen 6 723 kontrollene, var det 6 031 kontroller som ble gjennomført fullt ut, det vil si at kontrollørene legitimerte seg overfor bevillingshaver. I de resterende 692 kontrollene var stedene stengt eller nedlagt da kontrollørene ankom virksomheten.

I tråd med Alkoholkontrollutvalgets status og strategirapport (Alkoholkontrollutvalgssak 64/05) for kontrollvirksomheten i Oslo kommune er etatens kontrollarbeid i stor grad rettet mot steder hvor det erfaringsmessig er problemer knyttet til skjenking og salg av alkohol, og skjenkesteder/butikker der det skjenkes/selges alkohol til personer under 18 år.

I samsvar med bystyrets ønske og pålegg, jf byrådssak 313/01, rettes i tillegg kontrollene i størst mulig grad mot steder med yngre publikum, lange åpningstider og med hovedinntekt fra skjenking. Dette er også i tråd med status- og strategirapporten for kontrollvirksomhet i Oslo. Ved gjennomføringen av kontrollene har Næringssetaten tatt hensyn til at en rekke steder i Oslo kun har åpent deler av året. Dette gjelder eksempelvis stuer i marka, rene sommerbevertningssteder, eldrecentre og lignende. Erfaringer så langt tilsier at det ikke er behov for mange kontroller på disse stedene.

Osloprosjektet (Foreldrefokusert forebyggende prosjekt)

Næringssetaten har siden januar 2003 utarbeidet, igangsatt og ledet "Osloprosjektet" som er rettet mot salg og skjenking av alkohol til mindreårige. Prosjektet skal primært sørge for målrettede kontroller av butikker og skjenkesteder for å avdekke salg, langing og skjenking av alkohol til personer under 18 år.

Det er også etablert og avtalesfestet et tverretatlig samarbeid, ved ansvarlig ledelse i samarbeidsorganene som er Næringssetaten, Av-og-til, forebyggende avdelinger ved Oslo politikammer, Rusmiddeletaten, foreldreutvalgene (FAU) ved skolene, SaLTO (Sammen Lager vi et Trygt Oslo) og Utdanningsetaten. Samarbeidet er forkortet SAMFOR som står for

samarbeidsforum for foreldrefokusert forebygging i Oslo. SAMFOR har utformet en liste over tiltak som bør gjennomføres i forbindelse med skoleball på ungdomstrinnet. Listen har som formål å sikre rusfrie arrangement og er sendt til 49 ungdomsskoler i Oslo kommune.

SAMFOR hadde i 2009 en kampanje rettet mot salg, skjenking og langing av alkoholholdig drikk til mindreårige. Kampanjen ble avholdt i uke 20, og skjedde i form av plakater på trikken i Oslo. Kampanjen informerte om Næringsetatens tipstelefon og tipsmail.

Etaten har sammen med forbyggende avdeling ved Oslo politidistrikt, Majorstua, gjennomført en rekke aksjoner rettet mot dagligvarebutikker med salgsbevilling i 2009.

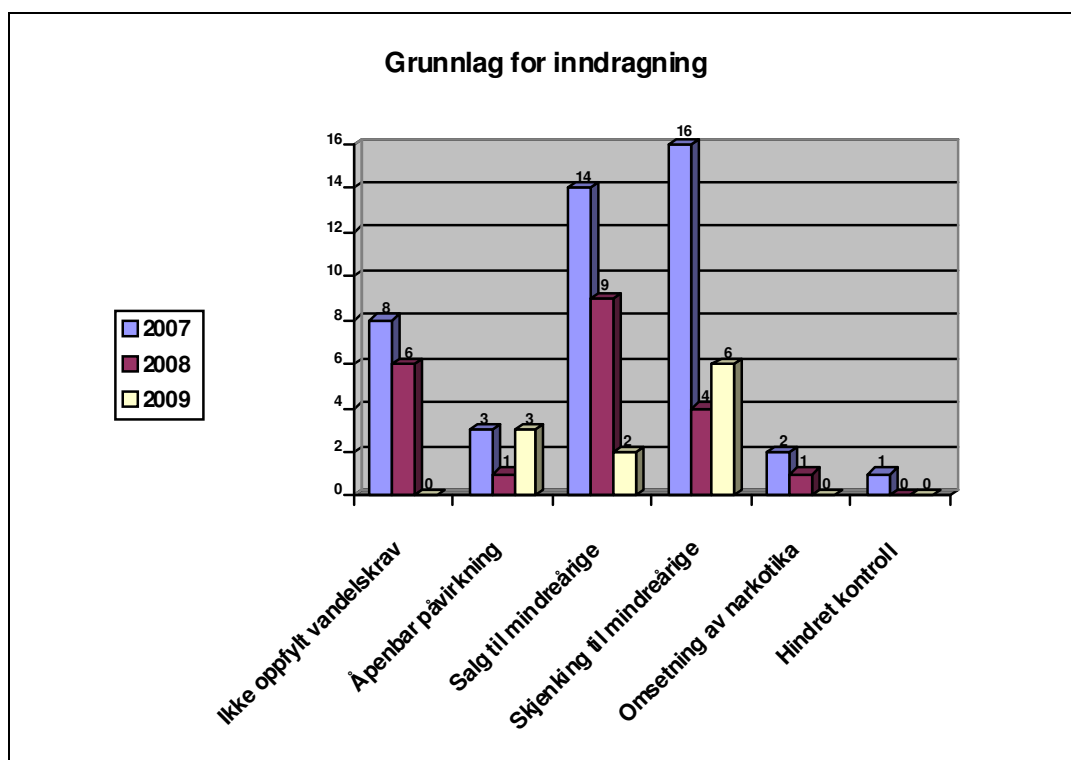
Representanter fra etaten var på et russtreff på Tryvann i 2009, for å forebygge og kontrollere.

Etaten har sammen med forbyggende avdeling ved Oslo politidistrikt, Stovner, gjennomført en aksjon rettet mot dagligvarebutikker med salgsbevilling i 2009.

Inndragning

All vedtakskompetanse i inndragningssaker ligger hos byråden for samferdsel, miljø og næring, jf bystyrevedtak 15.04.1998, sak 327, og byrådets vedtak 01.04.2008, sak 1039.

I 2009 ble det inndratt totalt 11 bevillinger, hvorav 9 skjenkebevillinger og 2 salgsbevillinger. Grunnlaget for sanksjonene fordeler seg som følger:

Utvikling i antallet inndragninger av salgs- og skjenkebevillinger:

År	Skjenkebev.	Salgsbev.	Totalt
2006	27	12	39
2007	36	17	53
2008	21	12	33
2009	9	2	11

På grunn av endringer i etatens vedtakskompetanse i inndragningssaker, er det flere saker hvor Næringsetaten har innstilt på inndragning som venter på behandling i byrådet.

Oversikt over inndragningstid for skjenkebevillinger som har sitt grunnlag i overskjenking og vandelsforhold:

År	1 uke	10 dager	2 uker	3 uker	4 uker	5 uker	6 uker	Ut perioden
2006	8		8	2	1			4
2007	9		16	3	8			6
2008	4		6	3				7
2009	8	1	1				1	

Forebyggende virksomhet/rådgivning - informasjonstiltak

Næringsetaten ga i 2009, som en del av sin rådgivende og forebyggende virksomhet, veiledning innen alkoholloven og skjenkeproblematikk til 10 skjenkesteder som ønsket dette.

GJENNOMGANG AV BYRÅDETS VEDTAK I BEVILLINGSSAKER

Antall skjenkebevillinger i Oslo pr 31.12.2009 var 1 059, mens antall salgsbevillinger for alkoholholdig drikk med inntil 4,7 % volumprosent alkohol var 360. I tillegg kommer 26 salgsbevillinger til vinmonopol.

Utvikling i antall salgsbevillinger for alkoholholdig drikk med inntil 4,7 % volumprosent alkohol:

31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009
357	361	346	360

Utviklingen viser at antall salgsbevillinger er noe høyere i 2009 enn foregående år. Dette kan skyldes at det etter gjennomgang av salgsbevillingene i fornyelsen, der flere bevillingshavere fikk avslag, har blitt innvilget nye bevillinger ved stedene. Tall hentet fra SIRUS viser at det på landsbasis er 4 176 salgssteder, fordelt på samtlige kommuner i 2008. Tas de 239 vinmonopolutsalgene med er det til sammen 4 415 utsalgsteder. Sammenlignet med antall salgssteder i 1980 var det 314 færre salgssteder for alle typer alkohol i 2008. Årsaken til nedgangen i antall salgssteder for alkoholholdig drikk gruppe 1, skyldes ikke en mer restriktiv salgspolitikk fra kommunens side, men en nedgang i antall dagligvareforretninger. Når det

gjelder antall vinmonopol har det på landsbasis vært en jevn økning fra 87 utsalgssteder i 1980 til 239 utsalgssteder i 2008.

Det fremgår av rapporten ”Kommunenes forvaltning av alkoholoven 2009”, utarbeidet av SIRUS, at Norge totalt hadde 7 230 skjenkesteder i 2008. Dette er en nedgang på 102 skjenkesteder fra 2007. Det er grunn til å tro at nedgangen i det totale antall skjenkesteder delvis kan skyldes at SIRUS i år etterspurte antall bevillinger i kommunen og ikke antall steder som skjenket alkohol. Utviklingen over tid viser nemlig at det har vært en kraftig økning av antall skjenkebevillinger de siste tiårene – fra 2 439 i 1980 til 7 230 i 2008. Dette representerer nesten en tredobling. Rapporten bygger på tall fra 2008. Det foreligger ikke tall for 2009.

Utvikling i antall skjenkebevillinger i Oslo:

Kategori	2005	2006	2007	2008	2009
Skjenkesteder:	860	940	936	936	943
Skip	7	5	5	2	3
Fjordcruiseskip	68	69	67	66	64
Eldresentra, sykehotell og alders- og sykehjem	19	15	16	13	23
Skjenkesteder for deltakere i sluttet selskap:					
Skjenkesteder for deltakere i sluttet selskap	37	34	36	21	24
Eldresentra	8	8	8	4	2
Sum	999	1071	1068	1042	1059

Tallene viser at antall skjenkebevillinger har økt med 1,6 % fra 2008 til 2009. Det fremgår av tallene at bakgrunn for økningen er flere ordinære skjenkebevillinger og antall eldresentre, alders- og sykehjem m.m. samt flere skjenkesteder for deltakere i sluttet selskap

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid ved søknad om salgs- og skjenkebevilling i Oslo:

Type	2006	2007	2008	2009
Søknader om nyetablering - byrådssaker	5,5	4,6	-	8,3
Søknader om eierskifte - byrådssaker	5,7	6,5	-	-
Søknader behandlet i Næringssetaten på delegert myndighet - etatssaker	1,7	1,4	2	1,6
Søknader om skjenkebevillinger for en enkelt anledning - etatssaker	1 uke	1 uke	1 uke	1 uke
Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger	9 uker	10 uker	9 uker	19,5 uker
Inndragning p.g.a. manglende betaling av gebyr	9 uker	9 uker	6 uker	-

Byrådet fattet vedtak om videredelegasjon av vedtakskompetanse etter serveringsloven og alkoholoven til byråden den 01.04.2008, byrådssak 1039. Byråden har i vedtak av 08.04.2008, sak 3, delegert vedtakskompetanse videre til direktøren i Næringssetaten. Etaten har ved vedtak av 08.04.2008 fått delegert myndighet til å avgjøre søknader om salgs- og skjenkebevilling etter

alkoholoven. Delegasjonen innebærer at de fleste saker nå behandles i Næringssetaten, med unntak av søknad om utvidet åpnings- og skjenketid hvor dette ikke tidligere er gitt og saker av prinsipiell karakter. Byrådet behandlet i 2008 ingen søknader om nyetablering eller eierskifte. Derimot behandlet de 2 søknader om ny skjenkebevilling i 2009 som var av prinsipiell karakter.

Økning i gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byrådssaker har sin bakgrunn i at byrådet nå utelukkende behandler saker av prinsipiell karakter. Disse sakene har et komplekst faktum og vanskelige vurderinger.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for søknader behandlet i etaten på delegert myndighet har sunket med 0,4 måned fra 2008 til 2009. Dette skyldes delvis at etaten har fått ytterligere ressurser i form av flere juridiske saksbehandlere.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for inndragningssaker har økt fra 9 til 19,5 uker fra 2008 til 2009. Dette skyldes at sakene har et komplekst faktum og vanskelige vurderinger.

I 2009 ble det ikke inndratt noen skjenkebevillinger som følge av manglende innbetaling av gebyr. Dette beror på pågående endringer i inndragningspraksisen samt tilbakekall av etatens inndragningskompetanse. 11 saker vedrørende manglende innbetaling av gebyr er til behandling.

